

Dižə' Güen Dižə' Cobə De'en Bzoj San Marcosən'

*Juan ben' bchoa benə' nis be'e xtižə' Diozən' latjə
dašən'*

¹ De'en nga chzoja' naquən dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in Ɂhe Jesocristən' ben' naquə Xi'in Diozən'. Na' ɳa'a solaogua' gua'a xtiže'enə'.

² De'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana' bzoje' can' gož Diozən' Xi'iñe'enə', gože'ene': Esela'a to beñə' güe'e xtižo'onə' par nich ɳitə' beñə' probnid par yoso'ozenague' Ɂhio' catə'en ežino' yežlyon'.

³ Le' əñe' zižjo latjə dašən', ne': "Le'e so probnid par əgwzenagle Ɂhe Xanchon' catə'en yide'.

Na' še sole probnid par əgwzenagle Ɂhe' catə'en yide',

de'en gonle ca' gwxaquə'leben can' chonle chxi' chloale nez ca' catə' chidə to beñə' blao."

⁴ Na' goquən' catə' Juanɳə' ben' bchoa beñə' nis gwyeje' latjə dašən', na' gwzolaogüe' gwdixjue'ine' beñə' de que cheyalə' yesyə'ədinjene' xtolə'ega'aque'enə' na' yesə'əñabene' Diozən' əgwnitlaogüe'en, na' yesə'əchoe' nis.

⁵ Na' beñə' ca' za'ac yoguə' yež gan' mbane Jodean' na' beñə' Jerosalen ca' gwsa'aque' ja'aque' yao Jordannə' gan' zo Juannə' par boso'ozenague' xtiže'enə'. Na' boso'oxoadole'e lao Diozən', na' Juanɳə' bchoe' lega'aque' nis lo'o yao Jordannə'.

6 Juanñə' gwyaze' lachə' de'en gwso'one' len yišə' xa camey. Na' par dobey Ɂhe' b̄chine' to sint de yid. Na' gwdaogüe' bišə'əzo, na' leczə gwdaogüe' Ši'in bia ser bia nitə' yixə'.

7 Na' gwrixjue'ine' beñə' gwne': —Yidə yeto beñə' zaquə'əche ca nada', na' nada' bito zaca'a par gaca' xmose'.

8 Nada' babčhoa' le'e nis, pero na' be'enə' yidə gone'ca so Spirit Ɂhe Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' na' ɻabi'an chio'o.

Can' goquə cata'ən gwchoa Jeso'osən' nis

9 Na' ca tyemp cata'ən b̄choa Juanñə' beñə' nis, Jeso'osən' gwze'e Nasaret gan' mbané Galilean', na' gwyejə' gan' zo Juanñə' cho'a yao Jordannə' na' Juanñə' b̄cho'ene' nisən'.

10 Na' cata' beyož gwchoa' Jeso'osən' nisən' bechoje' lo'o nisən'. Na' le'e ble'iteine' byaljo le'e yoban' na' ble'ine' Spirit Ɂhe Diozən' betjən ca to ngolbxə na' bžinən gwzon len le'.

11 Na' benene' gwna Diozən' ben' zo yoban': — Le' naco' Xi'iñə', na' chacchgüeida' Ɂhio'. Lechguale cheba chezaquə'əlaž'a le'.

Gwlo'oyelə' gwxiye'ena' Jeso'osən' gone' de'e mal

12 Na' Spiritən' le'e benten par nich gwyej Jeso'osən' latjə dašən'.

13 Na' Jeso'osən' gwzoe' latjə dašən' Ɂchoa ža gan' chsa'aš bia znia ca'. Na' lao Ɂchoa žan' Satanəsən' de'en chnabia' de'e ɭio' ca' gwlo'oyelə'ən le' gone' de'e malən'. Na' gwde cui gwzoin co'oyelə'ən le' angl ca' besə'əžine' gwsa'aclene' le'.

Jeso'osən' gwzolaogüe' b̄sed blo'ine' beñə' Galilea ca'

14 Na' gwde goso'ogüe'e Juanñə' ližyan', Jeso'osən' gwyeje' gan' mbane Galilean' gwdixjue'ine' dižə' güen dižə' cobə can' ɿabia' Diozən' con notə'atezə benə' əso'e latjə.

15 Na' gwne': —Babžin ža bžin or gaquə can' babžia Diozən' bia' gaquə. Na' babžin ža ɿabia' Diozən' con notə'atezə benə' soe' latjə. Le'e yedinje xtolə'ele ca' na' ɿešejlə' dižə' güen dižə' cobə ɿhe'ena'.

Jeso'osən' gwyeje' tap beñə' gwxen bel par əsa'aque'disipl ɿhe'

16 Na' Jeso'osən' gwyeje' cho'a nisdao' Galilean', na' lao zde' cho'inə' ble'ine' ɿhopə beñə' gwxen bel, choso'ozale'e yixjw bel chega'aque'ena' lo'o nisda'onə'. Zjənaquə ɿhopə biše'e. Toe' le' Simon na' ben' yeto le' Ndres.

17 Nach gož Jeso'osən' ɿega'aque': —Le'e da len nada'. Le'e nacle beñə' gwxen bel. Pero ɿa'a gwzejni'ida' le'e par nich gonle ca so'ombia' beñə' nada'.

18 Na' le'e gosə'abejyichjtega'aque' yixjw bel chega'aque'ena' nach ja'aclene' Jeso'osən'.

19 Nach gwsa'aque' yelatə' na' jəsyə'ədi'e Jacobən' len Juannə' na' len xaga'aque' Sebedeon'. Že'e to lo'o barcw chesyə'yone' yixjw bel chega'aque'ena'.

20 Nach le'e gwñabtei Jeso'osən' Jacobən' na' Juanñə' par žja'aclene' ɿega'aque'. Na' bosyo'ocua'anə' xaga'aquen' len xmosga'aque'en lo'o barcon' na' ja'aclene' Jeso'osən' na' beñə' ca' banžague'.

Jeso'osən' bebeje' de'e xio' de'en yo'o yaz yičhjla'ažda' to beñə'

21 Nach Jeso'osən' len disipl che' ca' ja'aque' syoda de'en nzi' Capernaum, na' ža dezcanzən' ja'aque' yo'odao' che neto' beŋə' Izrael na' Jeso'osən' bsed blo'ine' beŋə' ca' ža'anə'.

22 Na' beŋə' ca' besyə'əbanene' ca naquə de'en bsed əblo'ine' lega'aque' la' can' bzejni'ine' lega'aque' nacbia' de que napəche' yelə' chnabia' cle ca beŋə' ca' choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moisezən'.

23 Na' lo' yo'odao' na' zo to beŋə' yo'o yaz de'e xio' yichjla'aždaogüe'enə'. Na' bgosya'an be'enə' gwnan:

24 —Partlə le', partlə neto' Jeso'os beŋə' Nasaret. ¿Ezedežiayi'o neto'onə'? Nezceto' no le'. Le' naco' beŋə' la'aždao' xi'ilazə' juisy na' Diozən' bsele'e le'.

25 Jeso'osən' gwidle' de'e xi'onə' na' gože'en: —Sšago'. Bechoj yichjla'aždao' benga.

26 Na' de'e xi'onə' benən par gwyaz be'enə' šon, na' bgosya'aten le' zižjo nach bechojən yichjla'aždaogüe'enə'.

27 Na' yoguə' beŋə' ca' ža'anə' lechguale besyə'əbanene', nach gwse' ljužjga'aque': —Nža' can' chzejni'ine' beŋə', na' nacbia' nape' yelə' chnabia' de'en chone' mendad yesyə'əchoj de'e xio' ca' lo'o yichjla'aždao' beŋə' na' chesyə'əchojən.

28 Na' xtižə' Jeso'osən' le'e gosə' gwlaljten doxen Galilean'.

Jeso'osən' beyone' taobin' che Simon Bedən'

29 Nach catə' beza' Jeso'osən' yo'oda'onə' len tapte disipl che' ca' jøya'aque' liž beŋə' ca' chopə, liž Simonŋə' na' Ndresən'.

30 Na' taobin' che Simonŋə' die' lao camən' yo'e de'e la, nach gwse'e Jeso'osən' de que chacšenene'enə'.

31 Jeso'osən' bgüigue'e bexe'e na' no'olən' na' bcose'ene'. Na' le'e bechojte de'e lan', nach le'e gwzoža'ate no'olən' bene' de'e gwsa'ogüe'.

Jeso'osən' beyone' beŋə' zan

32 Baben bgüižən' catə' jso'e yoguə' beŋə' ca' chsa'acšenene' na' beŋə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio' yichjla'ažda'oga'aque'enə' gan' zo Jeso'osən'.

33 Na' yoguə' beŋə' ža' yežən' jəsə'ədobe' cho'a puert liž Simonŋə'.

34 Na' Jeso'osən' beyone' zan beŋə' chse'i gwde gwde yižgue', na' bebeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beŋə' zan. Na' bito be'e latjə bi yesə'əna de'e xio' ca' ćheda' zjənezen de que naque' Xi'in Diozən'.

Jeso'osən' gwde' doxenlə Galilea bṣed blo'ine'

35 Ža beteyo, nəncal catə' gwyas Jeso'osən' beze'e na' gwyewe' fuerlə syodan' to latjə ga cui no nla', jene' orasyon.

36 Na' Simonŋə' len beŋə' ljuežje' ca' ja'aque' jəsə'ədilje' Jeso'osən'.

37 Na' catə' besyə'əzelene' le' gwse'ene': —Yoguə' beŋə' ža' syodan' chesyə'ayilje' le'.

38 Jeso'osən' gože' lega'aque': —Šejcho yež ca' zjəchi' galə'əzə, par nich leczə ćhixjui'a xtižə' Diozən' len beŋə' ca' ža'anə', la' par na'anə' bselə' Diozən' nada'.

39 Ca' goquən' Jeso'osən' len disipl che' ca' ja'aque' to to yež gan' mbane Galilean', na' lo'o yo'odao' che neto' beŋə' Izrael de'en nitə' to to yež əbsed

əblo'ine' beŋə', na' bebeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beŋə'.

Jeso'osən' beyone' to benə' che'i yižgüe' de'en nzi' lepr

⁴⁰ Na' goquən bgüiguə' to beŋə' lao Jeso'osən', beŋə' che'i yižgüe' de'en nzi' lepr, na' be'enə' bzo xibe' lao Jeso'osən' gože'ene': —Gonšguei ben par nich yeyacda'.

⁴¹ Jeso'osən' beyaše'ene' le', na' bli ne'enə' gw dane'ene' na' gože'ene': —Guacczə, beyaque.

⁴² Na' le'e beyactei be'enə'.

⁴³⁻⁴⁴ Nach Jeso'osən' bene' mendad len be'enə' gože'ene': —Bzenagšga. Ni tozə cui no güe'eleno' dižə' ca naquə nga babena' len le'. Gwyej lao bxozən' nich le'ine' bačh beyacdo', na' bnežjue' bia yixə' gote' lao Diozən' par nich yexi' yeyacho' can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' par nich yesə'əneze beŋə' de que babeyacdo'ona'.

⁴⁵ Pero na' be'enə' beze'e gan' zo Jeso'osən' na' be'e dižə' len yoguə' beŋə' bežague' ca naquən' beyond Jeso'osən' le'. Nach gosa' gwälaljə dižə'ənə' xte benən ca cuich goquə šo' Jeso'osən' yež ca' na' cuich goquə te' con ca nla'azə. Gwde' fuerlə yež ca' gan' cui no beŋə' chaš. Pero bia'aczə zan beŋə' za'ac yoguə' yež ca' yela' ja'aque gan' zoe'enə'.

2

Jeso'osən' beyone' to benə' nat to part cuerpe' enə'

¹ Na' goc to chopə ža gwza' Jeso'osən' Caper-naunŋə' catə' beyeje' de'e yoblə, na' gwse'ene beŋə' de que babežin Jeso'osən' liže'enə'.

2-3 Na' lgüegwzə besə'əžag beŋə' zan liže'enə' xte bitoch bi latjə gotə' lo'o yo'o che'enə' nic cho'a puertən' par šo'och beŋə'. Na' lao chsed chlo'i Jeso'osən' lega'aque' xtižə' Diozən', besə'əžin tap beŋə' zjənlene' to beŋə' nat to part cuerp che'enə', zjənxoe'ne' to lao cam dao'.

4 Na' catə' gwsa'acbe'ine' cui gaquə yesə'əžinlene' beŋə' güe'enə' gan' zo Jeso'osən' tant beŋə' zan ža'anə', gwse'epe' yichjō'olə. Na' boso'osaljue' yichjō'onə' zaqua' gan' zo Jeso'osən' nach boso'oletje' be'enə' len xcame'enə'.

5 Na' gocbe'i Jeso'osən' de que gwso'onlilažə' beŋə' ca' zjənlen beŋə' güe'enə', nach gože' beŋə' güe'enə': —Xi'in̄daogua'a, babezi'ixena' xtolo'onə'.

6 Pero balə beŋə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' zjəchi'e lo'o yo'onə'. Na' catə' gwse'enene' dižə' ca' be' Jeso'osən', gwso'one' xbab lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə':

7 —¿Bixčhen' choe' benga dižə' quinga? Chžia chnite'e Diozən' ca de'en ne' de que chezi'ixene' xtolo' beŋachən'. Notono gaquə yezi'ixen xtolo' beŋachən' šə caguə tozə Diozən'.

8 Jeso'osən' le'e gocbe'iteine' bi xbabən' gwso'one'enə', nach gože' lega'aque': —¿Bixčhen' chonle xbabən' ca' lo'o yichjla'ažda'olenə'?

9 Šə con yapa'anə' de que babezi'ixena' xtolo'enə', bito ñezele šə napa' yelə' gwnabia' par yezi'ixena'an. Pero šə yapa'anə': "Gwyas beyoa' xcamo'onə' na' beyej ližo'onə' to šao' to güen", guatə'əbia' šə napa' yelə' gwnabia'anə' par gaquə can' nia'anə'.

10 Na' ña'a gona' par nich əñezele de que napa' yelə' gwnabia' lao yežlyo nga par yezi'ixena' xtolo'

benəchən', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja'
benəch.

Nach gož'e' benə' güe'enə':

11 —Nada' əchnia' le', gwyas beyoa' xcamo'onə'
na' beyej ližo'onə' to šao' to güen.

12 Nach le'e gwyasseste be'enə', na' beyoa'
xcame'enə' beze'e zjəyede' liže', chosə'əgüiate'
benə' ca' nite'enə'. Na' yogua' benə' ca' ža'anə'
besyə'əbanene' na' gwso'elaogüe'e Diozən'
gosə'əne': —Bitonə'le'icho gaquə ca de'e nga bagoc.

Jeso'osən' gwleje' Lebin' par gwlene' discipl che' ca'

13 Gwde na' Jeso'osən' gwyeje' cho'a nisda'onə'
de'e yoblə na' benə' zan besə'əžag gan' zoe'enə'
nach bsed blo'ine' lega'aque'.

14 Na' catə' beyož bzejni'i Jeso'osən' lega'aque'
beze'e na' lao zjəyede'enə' ble'ine' to benə'
gočhixjw, benə' le Lebi xi'in to benə' le' Alfeo,
chi'e latjə gan' chesə'əčhixjue'enə'. Na' Jeso'osən'
gož'e'ene': —Da len nada'.

Nach Lebin' gwzože'e jənaogüe'ene'.

15 Na' goquən' chi' Jeso'osən' liž Lebin' len discipl
che' ca' chsa'ogüe'. Na' nite' benə' zan benə'
gočhixjw ca' na' nochlə benə' güen de'e mal ca'
chsa'olene' lega'aque'. Nitə' benə' zan chedə' zane'
choso'ozenague' che' na' chso'onlilaže'ene'.

16 Na' benə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en
bzoj de'e Moisezən' na' len benə' fariseo ca'
catə' besə'əle'ine' chi' Jeso'osən' chaolene' benə'
gočhixjw ca' na' yebałə benə' güen de'e mal ca',
gwse'e discipl che' ca': —Malən' chon maestr chelen'

che'ej chaogüe' txen len beñə' gochixjw na' nochlə
beñə' güen de'e mal beñə' cui chonlento' txen.

17 Na' catə' bene Jeso'osən' xtižə'əga'aque'enə',
gože' lega'aque': —Beñə' cui chsa'acšene bito
chesə'əyažjene' beñə' güen rmech. Beñə' ca'
chsa'acšene lega'aque'enə' chesə'əyažjene' beñə'
güen rmech. Nada' za'a zedəyena' par nich
beñə' ca' zjəneze de que zjənaque' beñə' güen
de'e mal yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə', pero
bito zedəyena' par nich beñə' ca' chsa'aquene'
bazjənaque' beñə' güen yesyə'ədinjene'
xtolə'əga'aque'enə'.

*Gosə'ənabene' Jeso'osən' bixchen' bito gwleje'
tgüejə catə' cui əse'ej əsa'o disipl che' ca'*

18 Na' goquən' to že catə' disipl che Juanñə' na'
disipl che beñə' fariseo ca' nite'e sin cui chse'ej
chsa'ogüe'. Na' ja'ac balə beñə' lao Jeso'osən' na'
gwse'ene': —Disipl che Juanñə' na' leczə disipl che
beñə' fariseo ca' chnite'e zan las sin cui chse'ej
chsa'ogüe' par chso'ela'oche' Diozən'. Pero disipl
çhio' ca' chse'ej chsa'ogüe'. ¿Bixchen' že?

19 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Catə' chac to
yelə' gošagna' beñə' migw che be'enə' chžagna'anə'
chse'ej chsa'ogüe'. Na' ca'aczən' naquən len nada'
na' len disipl çhia' ca', chse'ej chsa'ogüe' lao ne'e
zoa' len lega'aque'.

20 Catə'əchən' əžin že yesə'əche'exaxj beñə' contr
çhia' ca' nada', cana'achən' əchoj catə' cuich əse'ej
əsa'o disipl çhia' ca'.

21 Notono beñə' zo beñə' chçhine' to pedas lachə'
cuinqə' xoа nis par yoda' xa gole'enə' de'en bach

chyoe. Šə can' gone', catə' ɬhib xe'enə', yebe' lachə' cobən' na' əchezəchən len.

22 Na' leczə ca' notono zo benə' chgue'e bino cobən' lo'o yid golən'. Šə gone' ca', bino cobən' əchezən yid golən' na' laljə binon' na' cuiayi' yidən'. Cle la' cheyalə' que'e bino cobən' lo'o yid cobə.

Jeso'osən' gwne' ca' par bzejni'ine' lega'aque' de que bito gaquə yesə'ənaogüe' costombr gol chega'aque'enə' na' yesə'ənaotie' de'en chsed chlo'ine'.

Boso'olečj̄ displ ca' trigon' ža dezcanzən' par gwsa'ogüe'en

23 Na' gozaquən' to ža dezcanz Jeso'osən' gwdie' len displ ɬe' ca' gan' nyaž trigon', nach displ ɬe' ca' gosa'əlečj̄e' trigon' lao gosə'ədi'enə'.

24 Nach besə'əle'i balə benə' fariseo ca' can' gwso'on displ ca' na' gwse'e Jeso'osən': —Bgüiašc can' chso'on displ ɬio' ca' žin de'e cui de lsens goncho ža dezcanzən'.

25-26 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Ecabi za'alažə'ele de'en bablable can' ben de'e Rei Dabin' ca tyemp catə'ən goc Abiatarən' b̄xoz əblaoch? Nan de que to ža cui gotə' de'e əsa'o de'e Dabin' len benə' ljuežje' ca' na' gosə'ədone'. Nach gwyje' lo'o yo'odao' əblaao ɬe ɬio'o benə' Izrael. Na' gwxi'e yetxtil de'en bazjəncua' b̄xoz ca' par Diozən', na' gwsa'ogüe'en len benə' ljuežje' ca' la'aŋə'əczə cui zjənaque' b̄xoz, len yetxtilən' bito de lsens par gao nota'ətezə benə' len, letga b̄xoz ca' chac əsa'ogüe'en.

27 Na' leczə gwna Jeso'osən': —Diozən' bene' benəchən' na' techlə gwleje' to ža lao xman par nich benəchən' gaquə so'one' dezcanz. Bito gwlej Diozən' ža dezcanzən' parzə nich so'omba'aŋe'en.

28 Naquən lao na'a əŋia' bin' naquən güen goncho ža dezcanzən', nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' benəch.

3

Beyaque to benə' mbižə šla'a ne'enə'

1 Na' gozej Jeso'osən' to lo'o yo'odao' che neto' beŋə' Izrael yeto ža dezcanz. Na' lo'o yo'oda'onə' zo to beŋə' bambižə šla'a ne'enə'.

2 Na' beŋə' fariseo ca' ža' yo'oda'onə' chosa'əgüiateze' Jeso'osən' chesə'əbeze' šə goyone' be'enə' ža dezcanzən' par nich əsa'ogüe' xya contr le'.

3 Jeso'osən' gože' ben' mbižə ne'inə': —Gwzoža' na' da ngalə.

Nach bgüiguə' ben' gwzeche' laogüe'enə'.

4 Jeso'osən' gože' beŋə' ca' ža' lo'o yo'oda'onə': —¿Ena lein' goncho de'e güen ža dezcanzən', o šə nan goncho de'e mal? ¿Enan goncho par nich cui sa'at beŋə', o šə nan goncho par nich sa'ate'?

Pero beŋə' ca' ža'anə' bitobi gosə'əne'.

5 Nach Jeso'osən' bgüie' lega'aque' znia tant gwzoe' trist chedə' cui chse'enene' se'ejni'ine' bin' chene'e Diozən' so'one'. Nach Jeso'osən' gože' be'enə': —Bli na'onə'.

Nach bli na' be'enə' na' beyaquet.

6 Nach beŋə' fariseo ca' catə' besa'aque' yo'oda'onə' bosə'əxi'e len beŋə' ca' chso'on txen len Erodən' naclə so'one' par so'ote' Jeso'osən'.

Benə' zan besə'əžag cho'a Nisdao' Galilean'

7-8 Jeso'osən' len disipl che' ca' gwsa'aque' yo'oda'onə' na' ja'aque' cho'a nisda'onə'. Na' beŋə'

zan jəsə'ənaogüe'ene' Ɂchedə' gwse'enene' dižə' Ɂhe Jeso'osən' can' chone' de'e zan de'e zaque'e. Na' beŋə' ca' za'aque' do gan' mbane Galilean', na' do gan' mbane Jodean', na' do Jerosalennə', na' do Idomea, na' do yešla'a yao Jordanə', na' do gan' mbane Tiro na' Sidon. Za'aque' Ɂchedə' gwse'enene' yesə'əle'ine' Jeso'osən'.

9-10 Babeyon Jeso'osən' zan beŋə' chsa'acšene na' yoguə' beŋə' ca' ne'e chsa'acšene besyə'əyiljlaže'e naclə so'one' par nich yesə'əlapə na'aga'aquen' le'. Tant beŋə' zan gosə'əbiadi'ene' xte boso'ochi'ižoje'ene'. De'e na'anə' Jeso'osən' bene' mendad so'on disipl Ɂhe' ca' probnid to barcw par le'.

11 Na' beŋə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio'on lo'o yičhjla'ažda'oga'aquen' cata' besə'əle'ine' Jeso'osən' besə'əzo xibga'aque' laogüe'ena' na' de'e xio' ca' gwso'osya'an gosə'ənan: —Le' naco' Xi'in Dioz.

12 Pero Jeso'osən' bene' mendad len Ɂega'aquen cui so'en dižə' non' naque'.

Jeso'osən' gwleje' šižin beŋə' bsi'e apostol

13 Na' gwde na' Jeso'osən' gwloe' to lao ya'a na' goxe' yoguə' disipl Ɂhe' ca' par nich cueje' beŋə' ca' əsa'ac apostol Ɂhe'ena', nach yogue'e gosə'əbigue'e gan' zoe'ena'.

14 Na' gwleje' šižin beŋə' par yesə'ədalene' le' na' par nich əsele'e Ɂega'aque' Žjəsə'ədixjue'ine' beŋə' can' na Diozən'.

15 Na' bnežjue' Ɂega'aque' yelə' gwnabia'anə' par nich besyə'əyone' beŋə' ca' chse'i yižgüe' na' par nich goc besyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yičhjla'aždao' beŋə'.

16 Gwleje' Simon ben' bsi'e Bed,

17 na' Jacobən' len Juan biše'enə' xi'in Sebedeon'. Jeso'osən' bsi'e Jacobən' na' Juanñə' Boanerges, chedə' zjənaque' beñə' loc.

18 Na' gwleje' Ndresən', na' Lipən', na' Bartolomen', na' Mtion', na' Tomasən', na' Jacob xi'in Alfeon', na' Tadeon', na' Simon ben' chon txen len beñə' ca' zjənzi' cananistas.

19 Nach gwleje' Jod Iscariotən' ben' bdie' Jeso'osən' lao na' beñə' contr ca'.

Gosə'əne' de que Jeso'osən' bebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac che Beelsebon'

Gwde gwleje' disipl che' ca' beyeje' liže'enə' len lega'aque'.

20 Nach de'e yoblə besə'ədopə beñə' zan gan' nite'enə' xte nic goquə latjə əsa'ogüe'.

21 Catə' gwse'ene family che Jeso'osən' de que cui de latjə chega'aque' ni par əsa'ogüe', ja'aque' gan' zo Jeso'osən' par yesyə'əche'exaxje'ene' chedə' gosə'əna beñə' de que chactonte'enə'.

22 Na' leczə balə beñə' Jerosalenñə' beñə' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' bla'aque', na' gosə'əne': —Beelsebo de'en chnabia' de'e xio' ca' yo'o yazən yichjla'aždao' benga, na' chebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac cheinə'.

23 Nach Jeso'osən' goxe' beñə' ca' par yesə'əbigue'e gan' zoe'enə' na' be'e jemplən' len lega'aque', gože': —Satanasən' de'en chnabia' de'e xio' ca' bito gaquə yebej cuinei lo'o yichjla'aždao' beñə'.

24 Šə beŋə' ža' to nasyon əsa'aque' choplə na' yesyə'ədile' entr lega'aque', əgwžiayi' nasyon chega'aque' na'anə' šə ca'.

25 Na' šə to family beŋə' əsa'aque' choplə na' yesyə'ədile' entr lega'acze', leczə yenit family chega'aque' na'anə' šə ca'.

26 Na' leczə ca' šə Satanasən' len de'e xio' chei ca' əsa'aquən choplə na' yesyə'ədilən, cuiayi' yelə' chnabia' chega'aquənə' šə ca'.

27 Nezecho notono no gaquə šo' liž to beŋə' gual par žjəlane' šinlaze' ca' sin cui əgwčheje'ene' to do. Pero šə əgwčheje'ene' guaqua cuane' šinlaze' ca'.

28 De'e li chnia' le'e, bitə'atezə de'e mal de'en chso'on beŋachən' na' bitə'atezə dižə' mal de'e chso'e contr Diozən', Diozən' yezi'ixene' chega'aque' šə yesyə'ədinjene'en.

29 Pero notə'atezə beŋə' soe' dižə' contr Spirit che Diozən' cuat yezi'ixen Diozən' chega'aque'. Zejlicanę yesa'əzi'e castigw chei.

30 Can' gwna Jeso'osən' chedə' beŋə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' gosə'əne' de que cho'o chaz de'e xio'onə' lo'o yichjla'ažda'ogüe'enə'.

Xna' Jeso'osən' na' biše'e ca' besə'əžine' gan' zoe'ənə'

31 Gwde de'e ca' xna' Jeso'osən' len biše'e ca' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən'. Na' chyo'olə gosə'əbeze' gosə'ənabe' so'elene' le' dižə'.

32 Na' beŋə' zan ca' zjəchi' tcuit tcue'ej Jeso'osən' gwse'ene': —Xna'on len beŋə' bišo'o ca' zjəzeche' chyo'olə na' chse'enene' əso'elene' le' dižə'.

33 Pero Jeso'osən' gože' lega'aque': —Nitə' beŋə' yoblə beŋə' bazjənaquə ca xna'a na' ca biša'a.

³⁴ Nach Jeso'osən' blo'e beŋə' ca' zjəchi' tcuit tcue'eje'ena', gwne': —Beŋə' quingan' bazjənaque' ca xna'a na' bazjənaque' ca biša'a.

³⁵ Can' naquən len notə'atezə beŋə' chso'one' can' chazlažə' Diozən', zjənaque' ca xna'a na' ca biša'a na' ca zana'.

4

Jempl che benə' gozən'

¹ Na' de'e yoblə gwzo Jeso'osən' cho'a nisda'onə' na' goszolaogüe' chsed chlo'ine'. Na' tant beŋə' zan besə'ədobə gan' zo'ena' xte benən byen gwyo'o Jeso'osən' gwchi'e to lo'o barcw de'en chi' galə'əzə cho'a nisda'onə'. Na' yoguə' beŋə' ca' besə'ədobən' gosə'ənite'e lao yoxən'.

² Nach Jeso'osən' bsed blo'ine' lega'aque' len zan jempl. Na' be'elene' lega'aque' to jempl bsaquə'əlebene' xtižə' Diozən' ca trigw.

³ Nach gwne': —Le'e gwzenag de'e nga. To beŋə' gwze'e zde' güen trigw.

⁴ Na' lao chose' trigon' balən jəsə'əchazən cho'a nez na' bia žia xile'e bia chaš le'e yoban' gwsa'ob len.

⁵ Na' yebalən jəsə'əchazən ga naquə lao yej ga cuitec žia yo. De'e na'ana' le'e bla'acten.

⁶ Pero na' catə' beža'achgua besə'əcuadən na' le'e gosə'əbižten Ɂchedə' bitobi loi gwso'on.

⁷ Na' yebalən besə'əgo'oŋən lao yo ga nchixə xsa yešə' na' bla'aquən txen len xsa yešə'ənə'. Na' besə'əlolə' yag yešə' ca' lega'aquən, na' bitobi gosə'əbian.

⁸ Na' yebalən besə'əgo'oŋən lao yo šao' na' bla'aquən, na' gosə'əcha'on na' balən gosə'əbian

Šichoa güejə, na' yebalən gosə'əbian gyon güejə, na' yebalən gosə'əbian to gueyoa güejə.

⁹ Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e žia nagle de'e chene legwzenag.

Jeso'osən' bzejni'ine' bixchen' cho'elene' benə' jempl

¹⁰ Na' catə' cuich nitə' benə' zan len Jeso'osən', disipl Ɂhe' ca' šižin na' len yeziqua'əchlə benə' ca' zjəsə'ənao le', gosə'əñabene' le' bi zejen jemplən'.

¹¹ Nach gože' lega'aque': —Diozən' chone' par nich le'e əñezele de'en cui no gwñeze antslə de que le' nabi'e con notə ətezə benə' soe' latjə. Pero benə' yeziqua'əchlə cho'elenga'aca'ane' jempl Ɂhedə' bito chse'ejle'e Ɂchia'.

¹² Chona' ca' par nich yesə'əle'ine' de'en chona' na' bito sa'acbe'ine' bi zejen, na' par nich əse'enene' xtiža'anə' na' cui se'ejni'ine'en, Ɂhedə' bazjənaque' benə' la'ažda' Žod. Žalə' bito zjənaque' benə' la'ažda' Žod, gwse'ejni'ine' bi zejen de'en chse'enene'ena', na' yesyə'ədinjene' xtolə'aga'aque'ena' na' Diozən' yezi'ixene' Ɂchega'aque'.

Jeso'osən' bzejni'ine' bi zeje jempl Ɂhe benə' güen trigon'

¹³ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Ebitoŋə' Šejni'ile jempl nga? Šə bito chejni'ilen' ¿nacxa Šejni'ile jempl ca'yela'?

¹⁴ Quingan' zejen jempl Ɂhe benə' güen trigon'. Xtižə' Diozən' gwxaqua'əleben ca de'en gozə be'enə'.

¹⁵ Na' nitə' benə' choso'ozenague' xtižə' Diozən' na' le'e chžinte Satanasən' de'en

chnabia' de'e xio' ca' chebejən xtižə' Diozən' lo'o
yichjla'aždaoga'aque'enə'. Na' chac čhega'aque' can'
goquə len trigon' de'en jəsə'əchaz cho'a nezən'.

16 Na' leczə nita' beŋə' choso'zenague' xtižə' Diozən' na' le'e chesyə'abeiteine'en pero chac čhega'aque' can' goquə len trigon' de'en jəsə'əchaz lao yo de'en žia lao yejən'.

17 Zjənaque' ca to de'e cui bi loi chon, šložga chse'ejle'e che xtižə' Diozən'. Na' catə' chesə'ęgue'i beŋə' lega'aque' na' choso'ochi' choso'osaque'e lega'aque' laogüe de'en chse'ejle'e xtižə' Diozən', nach le'e chesə'abejyichjte'en.

18 Na' nita' beŋə' choso'zenague' xtižə' Diozən' na' chac čhega'aque' can' goquə' len trigon' de'en jəsə'əchaz lao yo de'en nchixə xsa yešə'ənə'.

19 Chesyə'əlal₁ chesyə'əžejene' len bi de'en chso'one' na' chse'enene' yesə'əni'e, na' chesə'əzelaze'e gata' bi de'en gata' čhega'aque' čhedə' bazjənxoayague' chsa'aquene' de que naquən de'e žialao. Na' de'e ca' chso'one'enə' choso'ololə'ən xtižə' Diozən' de'en bayo'o yichjla'aždaoga'aque'enə', na' de'e na'anə' cui chso'one' can' chazlažə' Diozən'.

20 Na' leczə nita' beŋə' choso'zenague' xtižə' Diozən' do yichj do lažə'ęga'aque', na' chso'one' yoguə'əłol can' chazlažə' Diozən'. Chac čhega'aque' can' goquə len trigon' de'en jəsə'əchaz lao yo güenŋə'. Balən gosə'əbian šichoа güejə, na' yebalən gosə'əbian gyon güejə, na' yebalən gosə'əbian to gueyoa güejə.

Jempl čhe de'en choncho len to yi'

21 Nach Jeso'osən' be'elene' disipl che' ca' yeto jempl, bsaquə'əlebene' de'en chsed chlo'ine'enə' ca to yi', gwne': —Notono no ggualə' to yi' na' gw-dose'en to žomə na' nic no gwcuašə'ən xan xcamei. Syempr chde'e yi'inə' le'e ze'e par nich əgwse'eni'in lo'o cuartən'.

22 Guaquə can' na dicho de'en na: "Yoguə'əłol de'en ngašə' ɳa'a, gwžin ža la'alaon, na' yoguə'əłol de'en cui no gwse'ejni'i antslə, leczə gwžin ža se'ejni'i benə' len."

23 Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag.

24 Na' leczə gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e gon xbab che de'en nga chnia' le'e. Con can' chzenagle xtiža'anə' leczə can' gona' par nich šejni'ilen, na' ca'aczə cha'oxen de'en šejni'ile.

25 Šə chzenagle xtiža'anə' əgwzejni'ichda' le'e. Pero na' šə bito chzenagle chei, de'e daon' bañezele ganlažə'əlen.

Jempl che xoa' bin

26 Yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'e nga: To benə' chjeze' xoa' biññə' lao yežlyo che'enə'.

27 Chde na' cheyeje' chjøyetase' na' catə' chžin or chase' na' chase'. Na' ca'azə chac chesə'əde ža ca' na' yel ca'. Na' chla'ac yel dao' ca' na' chesə'əcha'on. Pero bito neze be'enə' nac chaquən' chesə'əcha'o yel dao' ca'.

28 Yežlyo na'anə' chonən par nich chla'ac yel dao' ca' na' chesə'əcha'on na' chəsə'əbian za'a nach chaquən yez.

²⁹ Na' catə' babgüiž yezən', be'enə' gozə len chelape'en ćhedə' banaquə tyemp par chetobe' cwsešən'.

Yelə' gwnabia' ćhe Diozən' gwxaquə'leben ca xsa moztasən'

³⁰ Nach gwna Jeso'osən': —Na'a əgwlo'ida' le'e par nich ənezele naquən' gwxaquə'lebe yelə' gwnabia' ćhe Diozən'.

³¹ Gwxaquə'leben ca to xsa moztas de'en chaz to beŋə' lao yežlyo ćhe'enə'. Xsa moztasən' naquən le'ebeyožə de'e dao' rizə' lao bitə'atezəchlə semiy.

³² Pero na' cata' chla'an chcha'on na' chaquən to yag cha'odao' na' chesə'acha'o xoze'e ca' xte bia ca' zjəzo xile'e chso'on ližga'aquəb lo'o xoze'e ca'.

Jeso'osən' bzejni'ine' benə' porza len jempl

³³ Jeso'osən' bsed blo'ine' beŋə' zan ca' besə'əžag gan' zo'ena' porza len jempl ca de'e quinga babzoja', bzejni'ine' beŋə' xte ga zelao gwse'ejni'ine'en.

³⁴ Bitobi bichlə gwne' par bzejni'ine' lega'aque' sino porza len jempl bzejni'ine' lega'aque'. Pero na' disipl ćhe' ca' bzejni'ine' lega'aque' clar bi zejen to to jempl ca'.

Jeso'osən' bcueze' be' gualən' lao nisda'onə'

³⁵ Na' le'e ža ɳa'atezə do chxentg catə' Jeso'osən' gože' disipl ćhe' ca': —Elaguə'echo yešla'alə nisda'onə'.

³⁶ Nach disipl ćhe' ca' bosyo'ocua'anə' beŋə' ca' nitə'ənə' na' boso'ose'e barcon' gan' bayo'o Jeso'osən'. Nach yebałə barcon' gan' ža' beŋə' ca' jəsə'ənaon lega'aque'.

³⁷ Na' lao zda barcon' gwzolao gwyečhj to be' gual lao nisda'onə'. Na' barcon' gwyejən nil na'alə

por ni ćhe be'enə', na' chas chatə' nisən' xte gwzo-lao gwyož barcon' nisən'.

³⁸ Pero na' Jeso'osən' bachtase' xni'ate barcon' lao to lmad, tant chjxaque'ene'. Nach bosyo'osbane'ene' gwse'ene': —¡Maestr! ¿Ebitobi chacdo' de'en bačh chbiayi'ichon'?

³⁹ Nach Jeso'osən' gwyase' lao ńe'e chas chatə' nisda'onə', nach gwdiłe' be'enə', na' bene' mendad len nisda'onə' gože'en: —Bebe'eži.

Nach le'e besyə'abe'ežite be'enə' len nisda'onə'.

⁴⁰ Nach Jeso'osən' gože' disipl ćhe' ca': —Bito žble. Le'e šejle'ech ćhia'.

⁴¹ Na' լega'aque' besyə'abanchgüeine' na' gwse' ljuežjga'aque': —Bitolja naquə benga con to beñachzə, la' չnacxa gon to beñach par yebeczie' be' gualən' len nisda'onə'?

5

To benə' Gadaran' yo'o yaze' de'e xio'

¹ Jeso'osən' na' disipl ćhe' ca' besə'əžine' yešla'alə nisda'onə' gan' naquə laž beñə' Gadara ca'.

² Na' catə' bechoj Jeso'osən' lo'o barcon', beza' to beñə' Gadaran' capsantən' jəšague' le'. Na' be'enə' yo'o yaz de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə'.

³ Benga con gwzoe' do capsant. Na' notoch no goquə gwchej le' ni len do gual nic len gden.

⁴ Zan las boso'očheje' ńi'a ne'e ca' gden, pero syempr de'e xio' ca' gwso'onən ca bzoxj btine' gdennə', na' notono goquə ńabia' le'.

⁵ Do ža do yel gwde' do lao ya'a ca' na' do capsantən' bisye'e na' bene cuine' zi' len yej.

6 Na' catə' ble'ine' zda Jeso'osən' zitə'elə na' gwsa'adoe' jəšague'ene' na' bzo xibe'en lao Jeso'osən' be'elaogüe'ene'.

7 Nach de'e xio' ca' yo'o yaz yichjla'aždaogüe'enə' gosə'ənen zižjo gosə'ənan: —Partlə le', partlə neto' Jeso'os Xi'in Dioz ben' naquə le'ezelaogüe beŋə' blao. Diozən' naque' testigw cheto' chatə'əyoito' le' cui əgwçhi' əgwsaco'o neto'.

8 Gosa'ənan ca' chedə' Jeso'osən' bene' mendad gože' lega'aquən: —De'e xio' le'e yechoj yichjla'aždao' benga.

9 Nach gož Jeso'osən' lega'aquən: —¿Bi lele?

Na' gossə'ənan: —Legionŋə' leto' chedə' naquə zanto'.

10 Na' be'ena' gotə'əyoine' Jeso'osən' par cui əsele'e de'e xio' ca' fuerlə laž be'enə'.

11 Na' to ya'a de'e zo galə'əzə chaš beŋə' choso'oye' coš zan.

12 Na' de'e xio' ca' gwsa'atə'əyoin le' gwse'en: —Be'ešga latjə žjəyežo'oto' yichjla'aždao' coš ca'.

13 Nach Jeso'osən' be'e latjə. Na' besyə'əchoj de'e xio' ca' yichjla'aždao' be'enə' na' jəsyə'əžo'on yichjla'aždao' coš ca'. Nach besyə'ədiŋsesəb le'e ya'anə' na' jəsyə'əxopəb lo'o nisda'onə' na' gwsa'atəb gwse'ejəb nisən'. Na' ca do əchopa mil coš can' zjənaquə.

14 Na' beŋə' ca' chosə'əye' coš ca' besə'əle'ine' de'en bagoquən' na' de'en besə'əžebchgüe' besə'acdoe' nach jəsyə'ədixjue'ine' beŋə' lao' syodan' na' beŋə' nitə' do yoba. Na' beŋə' ca' catə' gwse'enene' xtižə' beŋə' goye coš ca' ja'aqe' jəsa'əgüie' de'en bagoquən'.

15 Na' catə' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' besə'əle'ine' be'enə' gwyo'o gwyaz de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə', bachi'e nyaz xalane'e, na' babezošao' yichjla'aždaogüe'enə', na' besə'əžebe' de'en goquən'.

16 Na' beŋə' ca' besə'əle'i de'en goquən', gwse'e beŋə' ca' yela' can' beyaque ben' gwyo'o de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə' na' can' goquə len coš ca'.

17 Nach beŋə' ca' ža' gan' mbane Gadaran' jse'etə'əyoine' Jeso'osən' yeze'e lažga'aque'enə'.

18 Na' catə' Jeso'osən' beyo'e lo'o barcon' par yeze'e len disipl čhe' ca', ben' bechoj de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə' gotə'əyoine' Jeso'osən' šejlene' le'.

19 Pero Jeso'osən' bito be'e latjə, gože'ene': —Beyej ližo' gan' ža' family čhio' ca' na' jayedixjue'iga'aquene' catec de'e mban' baben Xancho Diozən' len le', na' can' bacheyasha' cheži'ilaže'e le'.

20 Nach beza' be'enə' gwzolaogüe' jayede' yoguə' syoda ca' gan' mbane Decapolisən' jayezenene' catec de'e mban' baben Jeso'osən' len le'. Na' yogue'e besyə'əbanene'.

*Jeso'osən' beyone' xi'in Jairon' na' yeto no'olə
benə' gwdan lao xadon čhe'enə'*

21 Na' catə' beslaguə' Jeso'osən' len disipl čhe' ca' yesla'alə nisda'onə' besyə'əchoje' lo'o barcon'. Na' besə'əžin beŋə' zan gan' nite'e cho'a nisda'onə', na' besyə'əga'aŋe' na'azə.

22 Nach bžin to beŋə' le Jairo, naque' to beŋə' gwnabia' čhe yo'odao' čhe neto' beŋə' Izrael. Na' catə' ble'ine' Jeso'osən' bzo xibe' laogüe'enə'.

23 Na' gotə'əyoichgüeine' le', gože'ene': —Xi'inə' no'olən' bachatbo'. Yo'ošga cano'obo' par nich' yeyaquebo' na' par nich' əbambo'.

24 Nach Jeso'osən' txen len disipl ɬe' ca' ja'aclene' beŋə' gwnabian'. Na' beŋə' zan jəsə'ənaogüe' lega'aue' xte boso'očhi'ižojene'.

25 Na' entr beŋə' ca' len to no'olə beŋə' bagoc šižin iz chzoe' bgua'a.

26 Na' babžaglaogüe' gwyeje' lao zan beŋə' güen rmech ca' na' babenditjei zgade xmechen' len lega'aue' na' notono goquə yeyon le'. Con byalə'əch yižgüe' ɬe' enə'.

27 Na' no'olən' babenene' xtižə' Jeso'osən', na' bgüigue'e cožə' Jeso'osən' gan' zde' ladjo beŋə' ca' jəsə'ənao le' nach gwdane' xadon ɬe' enə'.

28 Bene' xbab lo'o yičhjla'aždaogüe'enə', gwne': —Šə con cana' xadon ɬe' enə', goyacczəda'.

29 Na' le'e gwlezte bgua'a de'en chzo'ene' na' gocbe'ine' de que babeyaquene'.

30 Nach Jeso'osən' leczə gocbe'ine' de que babeyone' to beŋə' len yelə' guac ɬe' enə', na' gwyečhje' bgüie' beŋə' ca' zjəsə'ənao le', nach gože' lega'aue': —¿Non' bagwdan xadon ɬe' enə'?

31 Nach disipl ɬe' ca' gwse'ene': —Chle'ido' nitə' beŋə' zan nga, na' choso'očhi'ižoje' le'. Na' nao': “¿Non' gwdan nada?”

32 Pero na' Jeso'osən' bgüie' yogue'e par nich' le'ine' non' gwdan le'.

33 Na' no'olən' de'en gocbe'ine' babeyaquene' na' do chaž chžebze' bgüigue'e bzo xiben' lao Jeso'osən' par gože'ene' dolol can' bagoc ɬe'.

34 Nach Jeso'osən' gože'ene': —Xi'iñdaogua'a, babeyacdo' chedə' chonlilažo'o nada'. Beyej to šao' to güen na' Diozən' gone' par nich cuich gue'ido' yižgüen' nac ca'.

35 Ne'e cho'ete Jeso'osən' dižə'ən ca' catə' besə'əžin beŋə' gwsa'ac liž Jairon' ben' naquə xa bi'i no'olən' jse'ež'e'ene': —Bagot bi'i no'ol dao' chio'onə'. Bitoch gondo' maestrən' zed.

36 Pero Jeso'osən' bito bene' cas che de'enə' jež be'enə', con gože' Jairon': —Bito žebo'. Con benlilažə' nada'.

37 Na' bito be' Jeso'osən' latjə əžja'aquəch beŋə' ca' len le', sino Bedən' len Jacobən' na' Juan beŋə' bišə' Jacob na'azən' ja'ac len le'.

38 Na' catə' besə'əžine' liž beŋə' gwnabian', Jeso'osən' ble'ine' de que beŋə' ca' ža' cha'ašilən' bachso'one' scəndl na' bachesə'əbežchgüe'.

39 Nach catə' gwyo'e cha'ašilən', gože' lega'aque': —¿Bixčher' bachonle scəndl na' chbežle? Bito nacbo' bi'i guat, con chtasbo'onə'.

40 Na' gosə'əzi'ichižə' beŋə' ca' ža'anə' le'. Nach Jeso'osən' bebeje' yogua' beŋə' ca' ža'anə', na' gwčhe'e xaxna' bi'i guatən' na' beŋə' ca' zja'aclen le' na' gwso'e lo'o cuartən' gan' debo'onə'.

41 Nach bexe'e na' bi'i no'olə guat da'onə' na' bolgüiže'ebo' gože'ebo': —Talita comi—, zeje dižə': “No'ol dao', achnia' le', beyas.”

42 Nach le'e beyaste bi'i no'ol daon' na' bedabo'. Nacbo' bi'i šižin ize. Nach xaxna'abo'on len beŋə' ca' yeła' ža' lo'o cuartən' besyə'əbanchgueine'.

43 Jeso'osən' bene' mendad cui əso'e dižə' can' goquən', na' leczə bene' mendad len xaxna'abo'on əso'ebo' de'e gaobo'.

6*Bežin Jeso'osən' Nasaretən'*

¹ Na' Jeso'osən' len disipl che' ca' besa'aque' Capernaunna' na' jəya'aque' Nasaret gan' gwcha'o Jeso'osən'.

² Na' ža dezcanzən' gwyeje' yo'odao' che neto' benə Izrael na' gwzolao bsed əblo'ine' benə. Na' benə zan benə ca' gwse'enene' xtiže'ena', besyə'əbanene' na' gwse'e ljuežjga'aque': —¿Nacxa goquən' neze benga yoguə' de'en chsed chlo'ine'en ža? ¿No bzejni'i le' de'en naquə de'e si'inñə'?, na' nac chaquən' chone' milagr?

³ Nombi'acho benga. Le'enə' carpinter xi'in Marian', na' benə bišə' Jacob, na' Jwse, na' Jodas, na' Simon. Nach zane' ca' nitə' lažcho nga.

Na' de'en gwso'one' xbab de que Jeso'osən' naque' con to benə gwlaž čhega'aque', de'e na'anə' bito gwse'ejle'e che'.

⁴ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —La'añə'əczə benə zan chso'e yelə' bala'an che benə ca' chso'e xtižə' Diozan', pero benə gwlaž čhega'aque' ca' na' family čhega'aque' ca' na' benə ca' nitə' ližga'aque' bito chso'e lega'aque' yelə' bala'an.

⁵ Na' laogüe de'en cui gwse'ejle'e che Jeso'osən', bito bene' zan milagr Nasaretən' con de'e bene' bxoa ne'enə' to čhopə benə na' besyə'əyaquene'.

⁶ Na' bebane Jeso'osən' de'en cui gwse'ejle'che'. Na' gwdechlə gwyeje' len disipl che' ca' na' bzejni'ine' benə ca' ža' yež ca' de'en zjəchi' galə'əzə.

Jeso'osən' bsel'e' disipl che' ca' šižin jəsa'ədixjui'e xtiže'ena'

⁷ Jeso'osən' botobe' disipl che' ca' šižin na' bnežjue' lega'aque' yelə' guac par nič əsa'aque' yesyə'abeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' benə'. Na' bsele'e ćhopə güejaga'aque' jəsə'ədixjui'e xtiž'e'na'.

⁸ Na' bene' mendad len lega'aque' bitobi əso'oxe'e tnezən', sino tozə garrot. Gože' lega'aque' de que bito cheyalə' əso'e bsod, ni yet, ni mech.

⁹ Be'e latjə yoso'oleje' šcue' yel, na' əsa'aze' tozə camis.

¹⁰ Na' ze'e sa'aque' catə' gože' lega'aque': — Catə' əžinle liž benə' yesyə'abei yoso'ogüialao le'e, na'atezə sole na' na'atezə yesa'acle par žja'acle ga yobla.

¹¹ Na' gata'atezə əžinle ga cui nono yebei əgüialao le'e, na' nic yoso'ozengue' chele, le'e yesa'ac latjən'. Na' cata' yesa'aclen', əgwsi'iñs ni'alen' par yežib bišten' de'en gwžianŋə', nič əgwlo'ile benə' ca' de que de'e malən' chso'one' cui choso'ozengue' xtižə' Diozən' de'en cho'elen'. Diozən' bene' par nič byinj yi' na' sofr lao' syoda Sodoman' na' syoda Gomorran' por ni che de'en cui boso'ozengue' benə' ca' che'. Na' de'e li əchnia' le'e catə' əžin ža gon Diozən' castigw zejličane che yoguə' benə' ca' chso'on de'e malən', benə' ca' cui yoso'ogüialao le'e yesə'əzaquə'əzi'iche' clezə ca benə' ca' gwnitə' Sodoman' na' Gomorran'.

¹² Nach gwsa'ac disipl ca' na' jəsə'ədixjui'e de que benachən' cheyalə' yesyə'ədinjene' xtolə'ega'aque'ena'.

¹³ Na' leczə besyə'abeje' zan de'e xio' de'en zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' benə' na' boso'ošone' set lao cuerpa' che zan benə' ca' chsa'acšene na' gwso'one'

par nich besyə'əyaquene'.

Can' goquə got Juan ben' bchoa benə' nis

¹⁴ Na' Erodən' ben' chnabia' benə' Galilea ca' benene' dižə' ca naquə yoguə'ələl də'e güen de'en ben Jeso'osən', la' benə' zan gosə'əñezene' de'e ca' ben Jeso'osən'. Nach gwna Erodən': —Bengan' de'e Juanñə' ben' bchoa benə' nis. Babebane' ladjo benə' guat ca', na' de'e na'anə' chac chone' milagr quinga.

¹⁵ Nach yebalə benə' gosə'əne': —Naque' profet Liazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

Nach yebale' gosə'əne': —Naque' to profet ben' choe' xtižə' Diozən' can' gwso'on de'e profet benə' ca' gwnitə' cana'.

¹⁶ Pero catə' bene Erodən' xtižə' benə' ca' na' gwne': —Bengan' de'e Juanñə' ben' benə' mendar gosə'əchogue' yene', na' na'a babebane' ladjo benə' guat ca'.

¹⁷⁻¹⁸ Quinga goquə got Juanñə'. Erodən' beque'e Erodiasən' ca xo'ole', len Erodiasən' naque' xo'ola Lip biše'enə'. Na' Juanñə' gože' Erodən': "Malən' beno' beca'o no'ol ćhe benə' bišo'ona' par naque' xo'olo'." Na' de'en gož Juanñə' Erodən' ca', de'e na'anə' Erodən' bene' mendar gosə'əzene' Juanñə' na' gosə'əgüe'ene' ližyan', na' boso'oceje' ni'a ne'e ca' gden.

¹⁹ Erodiasən' gwlo'olaže'e Juanñə' por ni ćhe de'en gože' Erodən' ca', na' gone'ene' gote'ene', pero bito goquə.

²⁰ Erodən' gocbe'ine' de que Juanñə' zdacze' licha na' de que naque' to benə' güen. De'e na'anə' bžeb Erodən' gone' mendar so'ote' Juanñə' na' de'e na'anə' bito be' Erodən' latjə bi gone no'olən'

Juanñə'. Na' la'añə'əczə bitotec gwyejni'i Erodən' bi de'en gwna Juanñə', bebeine' bzenague' xtiže'ena'.

²¹ Pero na' gotə' to latjə par got Erodiasən' Juanñə'. Catə'ən gwyei Erodən' iz, bene' to lni par benə' gwnabia' che' ca', na' par benə' gwnabia' che soldad ca', na' par benə' blao ca' nitə' Galilean' gan' chnabi'ena'.

²² Bi'i no'ol che Erodiasən' gwyō'obo' lo'o cuart gan' chsa'o beñə' ca' na' bya'abo'. Na' lechguale bebei Erodən' na' len beñə' ca' chsa'olen le' txen can' bya'abo'. Nach Rei Erodən' gož'e'ebō': —Gwñab bitə'atezə de'en che'endo' na' gonə'an.

²³ Na' bene' lyebe len lebo' bzoe' joramēt de que əgwnežjue'ebō' bitə'atezə de'e añabebo' le' la'añə'əczə šə gašjə nasyon gan' chnabie'ena'.

²⁴ Nach bechojbo' na' gožbo' xna'abo'onə': —Bin' aña'abda'ane' gonə'?

Nach xna'abo'onə' gož'e'ebō': —Gwñabene' gonə' le' yichj Juanñə' ben' bchoa beñə' nis.

²⁵ Nach le'e beyo'oseste bi'i no'olən' gan' chaolen rein' beñə' ca' yela', na' gožbo' rein': —Ben' nada' na'atec na'a yichj Juanñə' ben' bchoa beñə' nis bžian to lao plat.

²⁶ Nach rein' gwzochgüe' trist catə' beyož gož bi'i no'olən' le' ca', pero na' bac'hłə bzoe' joramēt len lebo' lao beñə' ca' zjənaquə combidən'. De'e na'anə' benšaze' can' gwnabe bi'i no'olən' le'.

²⁷ Nach le'e bente rein' mendad šej to soldad žjəchogue' zelao yen Juanñə' na' əgwži'e yichje'ena' to lao plat.

²⁸ Nach gwyej soldadən' ližya gan' de Juanñə' jəchogue' yene'ena' na' bži'en to lao plat. Nach be-

yoxe'en jayenežjue'en bi'i no'olən', na' bi'i no'olən'
bnežjwbo'on xna'abo'on.

29 Catə' gwse'ene disipl che de'e Juanñə'
de'en goquən', jəsyə'əxi'e cuerp che'enə' na'
jəsə'əcuaše'en.

Jeso'osən' bguaogüe' gueyə' mil beñə' byo

30 Na' catə' besyə'əžin disipl che Jeso'osən' gan'
zoe'enə' gwso'elene'ene' dižə' can' jse'ene'enə', na'
can' jəsə'ədixjui'e can' na Diozən'.

31 Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e da, šejcho to
latjə ga cui no nla' žjencho šlož dezcanz.

Gwne' ca' chedə' beñə' zan chsa'aš gan' nite'enə',
na' cui goquə latjə par gao Jeso'osən' len disipl che'
ca'.

32 Nach Jeso'osən' len disipl che' ca' gwso'e to lo'o
barcw na' gosə'əlague'e nisda'onə' par besə'əžine' to
latjə ga cui no nla'.

33 Pero beñə' zan besə'əle'ine' lega'aque' catə'ən
gwsa'aque', na' besyə'əyombi'e Jeso'osən'. Nach
gwsa'acdo beñə' ca' ža' yoguə' yež ca' zjəchi'
galə'əzə əzja'aque' zaquə' galən' əžin Jeso'osən'
len disipl che' ca' na' byobəch besə'əžine' cle ca
Jeso'osən' len disipl che' ca'.

34 Na' catə' besə'əžine' cho'a nisda'onə' Jeso'osən'
ble'ine' beñə' zan ca' na' beyašə'əlaže'e lega'aque',
chedə' gocbe'ine' de que zjənaque' ca xilə' ca' bian'
cui no xane de. Na' Jeso'osən' bzežni'ine' lega'aque'
de'e zan.

35 Na' catə' bachexjw že'enə' gosə'əbiguə' disipl
che' ca' laogüe'enə' na' gwse'ene': —Bachal nə'a na'
zocho to latjə ga cui no nla'.

36 Bitobi de che beŋə' quinga par əse'ej əsa'ogüe'. Bzeišgueiga'aquene' dižə' nich žjəya'aque' yež ca' de'en zjəchi' galə'əzə par nich žjəsə'əxi'e de'e se'ej əsa'ogüe'.

37 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Lə'e gwnežjo de'e sa'ogüe'.

Na' gwse'ene': —Eche'endo' šejcho žjəxi'icho tmil pes yetxtilən' par əgwnežjwchon əsa'o beŋə' quinga?

38 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Balə yetxtil chechon' de? Lə'e güiašc.

Na' catə' gosə'əñezene', gwse'ene': —Gueyə' yetxtil na' chopə bel ya'a.

39 Nach ben Jeso'osən' mendad gosə'əbe' beŋə' zan ca' lao yixye daquə'ənə', xonj güeje'.

40 Na' besə'ədobə to gueyoa güeje' na' šiyon güeje' gosə'əbi'e lao daquə'ənə'.

41 Na' Jeso'osən' gwxi'e yetxtil ca' gueyə' na' bel ya'a ca' chopə, na' bgüie' yobalə be'e yelə' choxcwlen che Diozən' na' bzoxje' yetxtilən'. Na' bnežjue'en disipl che' ca' par gwso'e che che beŋə' ca'. Leczə ca' bene' len bel ya'a ca' chopə, na' gwso'e che yoguə' beŋə' ca'.

42 Yogue'e gwsa'ogüe'en xte ca gwse'eljene'.

43 Na' pedas yetxtil ca' na' bel ya'anə' besyə'əga'añ bosyo'otobe'en, na' gwsa'aquən šižiñ žomə.

44 Na' beŋə' ca' gwsa'o yetxtilən' na' bel ya'anə' zjənaquə gueyə' mil beŋə' byo cui cuent no'olə na' cui cuent bida'o'.

Jeso'osən' gwze'e lao nisda'onə'

45 Gwde na' Jeso'osən' bene' mendad yesyə'əyo'o disipl Ɂhe' ca' Ʌo'o barcon' par yesyə'əbialaogüe' yesyə'əlague'e yešla'alə nisda'onə' par yesyə'əžine' Betsaidan', žlac ɳe'e bega'an ɬe' bzeine' beŋə' zan ca' dižə'.

46 Na' catə' beyož bzei Jeso'osən' beŋə' ca' dižə', gwloe' to lao ya'a par jene' orasyon.

47 Na' catə' gol, barcon' gan' zesyə'əyo'o disipl Ɂhe' ca' bazdan gwcholte nisda'onə', na' yetozə Jeso'osən' bega'anə' lao ya'anə'.

48 Na' ble'ine' de que naquən zdebə par yesə'əžigu'əche' barcon' Ɂchedə' chechj be'enə' clelə. Na' do šbal beyetj Jeso'osən' ya'anə' na' gwze'e tlao nisda'onə' na' gwyeje' galən' zja'ac disipl Ɂhe' ca'. Na' bene' ze te yešla'alə galən' zja'aque'.

49 Pero na'catə'besə'əle'ine'le' zde'lao nisda'onə' gwsə'aquene' de que naque' to beŋə' guat, na' gwso'osye'e.

50 Yogue'e besə'əle'ine' ɬe' na' besə'əžebchgüe'. Pero na' ɬe'e bolgüižte ɬega'aque' na' gože': —Leyebei, nada'anə'. Bito žble.

51 Nach beyo'e Ʌo'o barcw Ɂchega'aque'enə' na' ɬe'e gwlezte be'enə'. Na' Ɂlechguale besyə'əbanene',

52 la' bito gwsa'acbe'ine' non' naqua Jeso'osən' la'anə'əczə bguaogüe' beŋə' zan ca' len gueyə'əzə yetxtilən' Ɂchedə' ɳezjənčhol yichjla'aždaoga'aque'enə'.

Jeso'osən' beyone' beŋə' chsa'acšene beŋə' nitə' Genesaretən'

53 Na' catə' beyož besyə'əlague'e nisda'onə', besə'əžine' gan' mbane Genesaretən'. Na'

besə'əchoje' barcon' na' boso'očheje'en cho'a nisda'onə'.

⁵⁴ Na' ze'e besyə'əchoje' barcon' catə'aczlə besyə'əyombia' beŋə' ca' ža' Genesaretən' Jeso'osən'.

⁵⁵ Na' gwsa'ašdoe' yoguə' yež ca' zjəčhi' doxen gan' mbane Genesaretən', na' gosə'əčhe'e yoguə' beŋə' ca' chsa'acšene zjəxčoateze' lao xcamga'aque'enə' par jso'ene' gan' gwse'enene'rson zo Jeso'osən'.

⁵⁶ Na' gatə'atezə gwyej Jeso'osən' šə lao' syoda, o šə lao' yež ca', con boso'onite'e beŋə' ca' chsa'acšene do cho'a nezən' na' gwsa'atə'əyoine' Jeso'osən' šə gü'e' latjə yesə'əgane' lachga lox xadon̄ ćhe'enə'. Na' yoguə' beŋə' ca' gosə'əgan len besyə'əyaquene'.

7

De'e mal de'en chčoj yichjla'ažda'ochon' chonən manch la'ažda'ochon'

¹ Balə beŋə' fariseo ca' na' beŋə' ca' choso'osed choso'olo'i [le]i de'en bzoj de'e Moisezən' gwsa'aque' Jerosalennə' na' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən'.

² Na' catə' besə'əle'ine' de que balə disipl ćhe Jeso'osən' bito bosyo'one'e zan las ze'e sa'ogüe', na' gwsa'ogüe' xya contr disipl ca' lao Jeso'osən'.

³ Ca naquə costombr ćhe yoguə' neto' beŋə' Izrael na' mazəchlə ćhe beŋə' fariseo ca' beŋə' ca' leczə zjənaquə beŋə' gwlaž ćheto', bito chsa'ogüe' šə cuŋə' yosyo'one'e zan las, la' can' naquə costombr de'en gosə'ənao de'e xaxta'oto' ca'.

⁴ Catə' chja'aque' gan' chac ya'anə' na' catə' chesyə'əžine' ližga'aque' bito chsa'ogüe' xte catə'əch

bagwsa'a gosə'ayib cuinga'aque'. Na'dech de'e zan costombr de'e chəsə'ənaogüe' ca de'en chso'one' xi'ilažə' tas plat chega'aque' ca' na' yesə' de ya, na' no mes chega'aque' segon can' na costombr golən'.

⁵ De'e na'anə' benə' fariseo ca' na' benə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj dē'e Moisezən' gwse'e Jeso'osən': —¿Bixchen' disipl chio' ca' bito chesə'ənaogüe' costombr ca' de'en bosyo'ocua'anlen de'e xaxta'ocho ca' chio'o? ¿Bixchen' cui chosyo'one'e zan las antslə ze'e sa'ögüe' can' chonto?

⁶ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Naquən de'e li can' bzoj de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana' che le'e benə' goxoayag. Bzoje'en nan:

Benə' Izrael ca' chəsə'əne' de que nada' Diozən' chso'elaogüe'e

pero lo'o yichjla'aždaoga'aque'ena' chesə'əgue'ine' nada'.

⁷ Bitobi zejen de'en chəsə'əne' chso'elaogüe'e nada', chedə'la' choso'osed choso'olo'ine' benə' costombr de'en gwsa'aljlažə' benachən'.

⁸ Le'e chbejyichjle de'en non Diozən' mendad gonle na' con naozechle costombr golə de'en əbxə benachən', ca de'en chi'ichgua yichjle cheyible no yesə'na' no tas plat chele zan las ze'e gwchinlen na' chi'ichgua yichjle gonle de'e zan de'e zjənac ca'.

⁹ Na' goze'e Jeso'osən' lega'aque': —¿Echaquele güenchguan' chonle chbejyichjle de'en non Diozən' mendad gonle parzə nich naole costombr chelen'?

¹⁰ Le'e nale de que chzenagle che de'en bzoj de'e Moisezən'. De'e Moisezən' bzoje' can' gož Diozən' le', nan: "Le'e gwnežjo yelə' bala'an xaxna'ale."

Na' leczə bzoje': "Notə'atezle šə chžia chnitə'ele xaxna'ale cheyalə' gatle."

¹¹ Pero na' le'e nale de que notə'atezə beñə' guac ye'e xaxne'enə': "Bitoch gaquəlena' le'e chedə' yoguə' mech o bien de'en naquə gonə' par gaquəlena' le'e naquən Corban" (zeje dižə' naquən che Diozən').

¹² Na' šə ca' ye'e xaxna' be'enə', le'e natele de que bitoch cheyalə' gaquəlene' xaxne'enə'.

¹³ Na' de'en naozechle costombr golə chele de'en nale naquə de'e žialaoch, bachonle lei che Diozən' ca to de'e cui bi bi zaque'e. Na' de'e zan de'e zjənaquə ca de'e quinga chonle.

¹⁴ Nach Jeso'osən' bolgüiže' beñə' ca' zjənžaguən' par gosə'abigue'e laogüe'enə', na' gože' lega'aqe': —Yoguə'ele le'e gwzenag de'en nga ənia' le'e nich šejni'ilen.

¹⁵ Bito ɻacho de que de'en che'ej chaochon' chonən manch la'ažda'ochon'. De'e mal de'en chchoj yičhjla'ažda'olen' lenñə' chonən manch la'ažda'olen'.

¹⁶ Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag.

¹⁷ Catə' beza' Jeso'osən' gan' nita' beñə' ca' na' beyo'e liže'enə' disipl che' ca' gosə'əñabene' le' bi zejen jemplən'.

¹⁸ Nach gože' lega'aqe': —¿Elezə lenle bito chejni'ile de que de'en che'ej chaochon' bito gaquə gonən manch la'ažda'ochon'?

¹⁹ De'en che'ej chaochon' bito cho'on yičhjla'ažda'ochon' sino que chjche'en lo'o le'echon' na' chžin or cheden.

(Can' gwne' blo'e de que yoguə' yelə' guaon' zjənaquən güen par gaochon.)

20 Na' gwne': —De'en chchoj yichjla'ažda'olen' lenə' chonən manch la'ažda'olen'.

21 Na' lo'o yichjla'aždao' beñach na'anə' chchoj yoguə' xbab mal quinga, ca de'en nan yesə'ego'o xtoga'aque' na' yesə'abejyichje' no'ol chega'aque' o be'en chega'aque' par yesyə'ezolene' beñə' yoblə, na' ca de'en nan so'ote' beñə'.

22 Na' leczə lo'o yichjla'aždao' beñach na'anə' chchoj xbab mal de'en nan yesə'ebanga'aque' bi de'e de che beñə', na' yesə'ezelaže'e bi de'e de che beñə', na' so'one' de'e mal, na' yesə'əxoayague' beñə', na' so'onlene' cuerp chega'aque'enə' de'en naquə de'e yelə' zto', na' sa'acxi'i ljuežjga'aque', na' yoso'ožia yoso'onite'e ljuežjga'aque', na' sa'alaže'e na' nan so'one' de'en cui zaque'e.

23 Yuguə' de'e mal ca' de'en zjənac ca' chchojən yichjla'aždao' beñə', na' chac manch la'ažda'oga'aque'ena'.

To no'olə cui naque' beñə' Izrael chonlilaže'e Jeso'osən'

24 Beza' Jeso'osən' latjən' len disipl che' ca' par ja'aque' galə'əzə gan' mbane Tiro na' Sidon. Na' gwso'e to lo'o yo'o na' bito gone'e Jeso'osən' no əneze gan' nite'enə', pero bia'aczə bito goquə yesə'əcuašə' cuinga'aque'.

25-26 Na' zo to no'olə Sirofenisia beñə' chšil dižə' griego na' zo to bi'i no'ol che' yo'o yaz de'e xio'on yichjla'ažda'obo'ona'. Na' lgüegwzə bene no'olən' rson gan' zo Jeso'osən', na' gwyewe' bzo xibe' lao Jeso'osən'. Na' gotə'əyoine' Jeso'osən' yebeje' de'e xio' ca' yo'o yaz yichjla'aždao' xi'inə' no'olən'.

27 Pero na' Jeso'osən' gože'ene': —Cheyalə' güe'echo latjə zgu'a'atec əsa'o bi'i ɬechecho ca' na' techlə əgguaao xico'ochon', ɬchedə' bito naquən güen yeca'acho yelə' guao ɬhe xi'iñchon' na' əgwnežjwchon gao xico'ochon'.

28 Na' gocbe'i no'olən' bsaquə'elebe Jeso'osən' benə' ca' cui zjənaquə benə' Izrael ca beco', nach gože'ene': —Leiczədon' Xana'. Pero xico'occo ca' bian' nitə' xan mesən' guaqua əsa'ob pedas yelə' guaon' de'en choso'osan xi'iñcho ca' lao yon'.

29 Nach Jeso'osən' gože'ene': —No'olə, güenchguan' bagwnao'. Guaqua yeyejo' ližo'. Babechoj de'e xio' de'en gwyo'o gwyaz yichjla'ažda' xi'iño'onə'.

30 Na' catə' bežin no'olən' liže'enə', xi'iñe'enə' debo' lao xcambo'onə' na' babechoj de'e xio'onə' gwyo'o gwyaz yichjla'ažda'obo'onə'.

Jeso'osən' beyone' to beŋə' ncuež nague' na' leczə bito goqua əñe' binlo

31 Gwde na' Jeso'osən' len disipl ɬhe' ca' besa'aque' latjən' gan' mbane Tiro na' besyə'ədzie' gan' mbane Sidonə' na' yež ca' zjəchi' gan' mbane Decapolis par besyə'əžine' nisdao' Galilean'.

32 Na' galə'əzə nisda'ona' besyə'əžague' beŋə' ca' zjənče'e to beŋə' cuež na' leczə bito goqua əñe' binlo, na' gwsa'atə'əyoine' Jeso'osən' əx̄oa ne'enə' be'enə' par nich yeyaqune'.

33 Jeso'osən' gwche'ene' partlə gan' cui no beŋə' nitə' na' bzeb xbene'enə' lo'o nag be'enə' ɬhopəla'a, na' btōp xene'enə' xbene'enə' nach gwdane' ložə' be'enə'.

34 Nach Jeso'osən' bgüie' yobalə, na' gwcu'a'alaže'e gwne': —Efata! —zeje dižə' “¡Byaljo!”.

35 Nach byaljo nag be'enə', na' leczə lože'enə' beyaquen, na' goc gwñe' binlo.

36 Na' Jeso'osən' bene' mendad len beñə' ca' cui so'e dižə' che de'en babene', pero mazəchla gwso'one' gwso'e dižə' chei.

37 Na' lechguale besyə'ebane beñə' ca' na' gwse'e ljuežjga'aque': —Chac chone' yoguə'əlol na' yoguə' de'en chone' chone'en binlo. Chone' par nich chesyə'ayene beñə' cuež ca' na' par nich chesyə'ene beñə' mod ca'.

8

Jeso'osən' bguaogüe' tapa mil beñə'

1 Na' goquən' besə'əžag beñə' zan gan' zo Jeso'osən', na' bito bi de chega'aque' par əsa'ogüe'. Nach Jeso'osən' goxe' disipl che' ca' na' gože' lega'aque':

2 —Lechguale cheyašə'ada' beñə' quinga. Bagoc šonə ža nite'e nga len chio'o, na' bitobi de de'e əsa'ogüe'.

3 Šə yosa'aga'aca'ane' sin cui bi əgwnežju' əsa'ogüe', gosyə'əçholene' tnezən', la' bale' za'aque' zitə'.

4 Nach disipl che' ca' gwse'ene': —Gan' zocho nga naquən to latjə ga cui nono nla'. ¿Gaxa əželecho de'e əsa'o yoguə' beñə' zan quingan'?

5 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Balə yetxtil chechon' de?

Nach gwse'ene': —Gažən.

6 Nach Jeso'osən' bene' mendad yesə'əbe' beñə' ca' lao yon'. Na' bexe'e yetxtil dao' ca' gažə na' be'e yelə' choxçwlen che Diozən'. Nach bzoxje'en

bnežjue'en disipl ɔ̄he' ca' par gwso'e ɔ̄he yoguə' benə' ca'.

⁷ Na' leczə de to ɔ̄hopə bel ya'a dao', na' Jeso'osən' be'e yelə' chox̄cwlen ɔ̄he Diozən' por lega'aquəb, nach bene' mendad len disipl ɔ̄he' ca' əso'e ɔ̄he ɔ̄he benə' ca'.

⁸ Na' yogue'e gwsa'ogüe' xte ca gwse'eljene'. Nach pedas ca' de'en besyə'əga'annə' bosyo'otobə disipl ca' len, na' gwsa'aquən gažə Žomə.

⁹ Na' benə' ca' gwsa'o yetxtilən' len bel ya'anə' zjənaquə do tapa mile'. Gwde na' bosa' Jeso'osən' lega'aque'.

¹⁰ Nach le' gwyo'e to lo'o barcw len disipl ɔ̄he' ca' na' ja'aque' distrit gan' nzi' Dalmanota.

Benə' fariseo ca' gosəñabene' Jeso'osən' gone' to de'e yesə'əle'ine' le'e yoban'

¹¹ Na' besə'əžin balə benə' fariseo gan' zo Jeso'osən' na' gwzolao gwsa'acyože'ene'. Na' gosə'əñabene' le' gone' to milagr de'e yesə'əle'ine' le'e yoban' gwsa'aquene' šə cui gaquə gone'ennə'.

¹² Jeso'osən' gwcu'aalaže'e na' gožə' lega'aque': — Le'e mbanle na'a chñable gona' to de'e le'ile le'e yoban' par nich aŋezele šə Diozən' bsele'e nada'. Pero de'e li chnia', le'e, bitobi bi gona' de'e le'ile le'e yoban'.

¹³ Na' beyož gwna Jeso'osən' ca' beze'e len disipl ɔ̄he' ca' gan' nitə' benə' ca', na' besyə'əyo'e lo'o barcon' na' besyə'əlague'e yešla'alə nisda'onə'.

De'en chsed chlo'i benə' fariseo ca' gwxaqua'əleben ca xna' cuazin'

14 Na' disipl che' ca' gwsa'acbe'ine' de que gwsa'anlaže'e əso'oxe'e yetxtil de'en əsa'ogüe'. Toga yetxtilən' de chega'aque' lo'o barcon'.

15 Nach Jeso'osən' bene' mendad len lega'aque' gože': —Legapə cuidad len xna' cuazi che' benə' fariseo ca' na' che' benə' ca' chso'on txen len Erodən'.

16 Pero disipl che' ca' bito gwse'ejni'ine' bi zejen de'en gože' lega'aque' ca', nach gwse' ljuežjga'aque': —Gwne' ca' chedə' gonlažə'əcho gua'acho yetxtilən'.

17 Jeso'osən' gocbe'ine' can' gwse'e ljuežjga'aque', nach gože' lega'aque': —¿Bixchen' chonle xbab che' yetxtilən' de'en gonlažə'əlen'? ¿Ecabiñə' šejni'ile bi zeje de'en gwnia' le'e? ¿əna' bito chonle xbab chei'? ¿Ebia'aczə nə'e nchol yichjila'ažda'olen'?

18 ¿Ebito chle'ile de'en chona'? na' ¿əbito chenele de'en chzejni'ida' le'e? ¿Ebito za'alažə'ele milagr de'en babena'?

19 Catə'ən bguaogua' gueya'a mil benə' byo len gueyə'əza yetxtil dao' ¿balə žomə pedas yetxtilən' botoble de'en besyə'əga'an?

Nach gwse'ene': —Šižin̄ žomən'.

20 Na' gozna Jeso'osən': —Catə' bguaogua' tapa mil benə' byo len gažə yetxtil ¿balə žomə pedas yetxtil ca' botoble de'en besyə'əga'an?

Nach gwse'ene': —Gažə žomən.

21 Nach gože' lega'aque': —¿Ebia'aczə bitonə' šejni'ile bi zejen de'en gwnia' le'e?

*Jeso'osən' beyone' jelao to benə' lčholyež de'en nzi'
Betsaida*

22 Gwde de'e ca' besə'əžine' Betsaidan'. Na' beŋə' Betsaida ca' jso'e to beŋə' lchol lao Jeso'osən', na' gwsa'atə'ayoine' le' cane'ene' par nich yele'ine'.

23 Na' Jeso'osən' bexə'e na' be'enə' na' gwche'ene' fuerlə yežən' na' gwdeb xene'enə' jlao be'enə' nach gwdane'ene'. Nach gwñabene' le' šə bachac le'ine' late'.

24 Beŋə' lcholən' bgüie' na' gože' Jeso'osən': —Chle'ida' beŋə' can' chle'icho yag ca', pero chesə'əde'.

25 Nach Jeso'osən' gwdane' jlao be'enə' de'e yobla, nach be'enə' bgüiayanə'e, na' beyaque jelaogüe'enə' na' bele'ine' binlo.

26 Nach Jeso'osən' gože'ene': —Bito šejo' lao' yežən', na' nic no yo'o can' babena' len le'.

Na' bose'ene' beyej liže'enə'.

Bedən' gwne' che Jeso'osən' de que Diozən' bsele'ene' par gaquəlene' beŋə' ca' bagwleje' par zjənaque' nasyon che'enə'

27 Na' Jeso'osən' len disipl che' ca' gwsa'aque' ja'aque' yež ca' de'en zjəchi' gan' mbane Sesarea de Filipo. Na' lao zja'aque' tnezən' Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —¿Bi chesə'əna beŋə', non' naca' nada'?

28 Nach gwse'ene': —Bale' chesə'əne' de que naco' de'e Juan ben' bchoa beŋə' nis. Na' yebale' chesə'əne' de que naco' profet Liaz ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' yebale' chesə'əne' de que naco' yeto profet beŋə' leczə be' xtižə' Diozən' cana'.

29 Nach gože' lega'aque': —¿Hexa le'e? ¿bi nale non' naca' nada'?

Nach Bedən' gož'e'ene': —Le' naco' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlēno' neto' bagwleje' par naquəto' ɻasyon ɻhe'enə'.

³⁰ Nach Jeso'osən' bene' mendad len ɻega'aque' de que ni toe' cui əso'e dižə' de que len' naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlēne' beñə' ca' zjənaquə ɻasyon ɻhe'enə'.

Jeso'osən' gwdixjue'ine' disipl ɻhe' ca' de que gate'

³¹ Nach gwzolao Jeso'osən' bsed blo'ine' disipl ɻhe' ca'. Na' bzenene' ɻega'aque' de que de'e zan cheyalə' ɻhi' saquə' le' naque' ben' bselə' Diozən' golje' beñəch. Na' gwne' de que beñə' golə' beñə' blao ɻhe' ɻasyon Izrael ɻheton' na' beñə' gwnabia' ɻhe' bxoz ɻheto' ca' na' beñə' ca' choso'osed choso'olo'i ɻei de'en bzoj de'e Moisezən' bito se'ejle'e ɻhe'. Nach gož'e' disipl ɻhe' ca' de que beñə' blao ca' so'ote'ene', pero na' yeyon ɻa yebane' ladjo beñə' guat ca'.

³² Yogoə' de'e ca' gož Jeso'osən' disipl ɻhe' ca' clar. Nach Bedən' gwleje' Jeso'osən' latə' dao' ca'alə par gwdile'ene'.

³³ Pero na' Jeso'osən' gwyechje' na' bgüie' disipl ɻhe' ca' na' gwdile' Bedən', gož'e' gwxiye'ena' de'en chnabia' yichjla'ažda' Bedən': —Gwɻhi'ižə' ca'alə Satanas.

Nach gož'e' Bedən': —Chono' xbab ɻhe de'en chacdo' gaquən güen na' bito chono' xbab naquən' chene'e Diozən' gaquə.

³⁴ Nach Jeso'osən' goze'e disipl ɻhe' ca' na' yeziquə'əchlə beñə' ca' zjənžaguən' gož'e': —Notə'ətezle šə chene'ele gonlilažə'ele nada' na' gwzenagle ɻchia', cheyalə' achojyichjle de'en chene'ele gon

cuinle par nich gonle con can' chene'e Diozən', na' bitobi gaquele che de'en chi' saqua'ele la'anə'əczə šə so'ot beŋə' le'e to le'e yag coroz, con gonlilažə'ele nada' na' gwzenagle chia'.

35 Na' notə'atezə beŋə' chaquene' gone' par nich cui chi' saque'e o par nich cui no so'ot le', be'enan' cuiayi'. Na' notə'atezə beŋə' chsanlažə' cuine' chi' saque'e o so'ot beŋə' le' chedə' chonlilaže'e nada' na' chedə' chejle'e dižə' güen dižə' cobə chia'ana', be'enan' əbane' zejlicane.

36 Bitobi de'e güen gaquə che to beŋə' la'anə'əczə nabi'e doxen yežlyon' šə cuiayi'e zejlicane.

37 La' bitə'atezə de'e gata' che bito gaquəlenən le' par nich cui cuiayi'e zejlicane.

38 Notə'atezle šə cheto'ile chia' na' che xtiža'anə' lao beŋə' güen de'e mal ca' beŋə' ca' cui chso'elao' Diozən', leczə ca' nada' yeto'ida' chele, nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beŋach. Yeto'ida' chele catə'ən yida' de'e yoblə nsa'a yelə' chey che'eni' che Xa' Diozən' na' nchi'a angl chia' ca'.

9

1 Nach goze'e Jeso'osən' lega'aque': —De'e li echnia' le'e de que balle cabinə' gatle catə'ən le'ile can' gon Diozən' əgwlo'e yelə' guac xen che'eni' par nabi'e beŋachən'.

Jeso'osən' goque' ca to de'e chey che'eni'

2 Gwde xop ža gwna Jeso'osən' de'e ca', gwche'e Bedən' len Jacobən' len Juannə', con lega'acze' ja'aque' to lao ya'a sibə. Na' lao nite'e lao ya'anə' besə'ele'ine' beža' can' goquə Jeso'osən'.

3 Na' xalane'ena' goctitən na' beyaquən šyiš xilə' juisy. Beyaquən šyiš xilə' juisyəch cle ca Ɂhe notə'ətezəchlə benə' chac Ɂhib lachə' yežlyo nga.

4 Na' besə'əle'ine' Liazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana' na' leczə besə'əle'ine' de'e Moisezən' chso'elene' Jeso'osən' dižə'.

5 Nach gož Bedən' Jeso'osən': —Xanto', güenchgua zocho nga ɳa'a. ¿Egüe'endo' gonto' šoɳə ranš?, ton par le', na' ton par Moisezən' na' yeton par Liazən'.

6 Gože'ene' ca' chedə' bito bene' xbab Ɂhe de'en gože' tant besə'əžebə'.

7 Nach betj to bejw bcuašə'ən lega'aque', na' lo'o bejon' gwse'enene' gwna Diozən': —Benga Xi'inə' ben' chacchgüeida' Ɂhei. Ɂhe le'enə' le'e gwzenag.

8 Na' choso'ogüiate' ca' catə'əczla con cuich no no besə'əle'ine' sino yetozə Jeso'osən'.

9 Na' gwde na' lao chesyə'əyetje' ya'anə', Jeso'osən' bene' mendad len lega'aque' cui no no əso'elene' dižə' Ɂhe de'en babesə'əle'ine'ena' xte catə'əch so'ot benə' ca' Jeso'osən' ben' bselə' Diozən' golje' benəčh na' yebane' ladjo benə' guat ca'.

10 De'e na'anə' bito bi dižə' gwso'elene' yeziqə'əchlə benə'. Pero bito gwse'ejni'ine' bi zejen xtižə' Jeso'osən' de'en gwne' yebane' ladjo benə' guat ca' na' gosə'əɳabe' l̄juežjga'aque' bi zejenɳə'.

11 Nach gwse'e Jeso'osən': —Benə' ca' choso'osed choso'olo'ine' lein' choso'osedene' neto' de que zgua'atec profet Liazən' ben' gwzo cana' cheyalə' yide' lao yežlyo nga de'e yobla antslə ze'e yidə ben' əselə' Diozən' par gaquəlene' ɳasyon Ɂechon'. ¿Bixchen' chesa'əne' ca' ža?

12 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e liczə can' chesə'əne' de que profet Liazən' ben' gwzo cana' leteque' yide' de'e yoblə par yeyone' yoguə'əłol de'en cheyalə' yeyac. Na' leczə ca' nyoj Xtižə' Diozən' nan de que ben' əselə' Diozən' galje' beñach na' de'e zan de'e chi' saque'e. Benachən' so'onene' le' ca'aczə to beñə' cui bi bi zaque'e.

13 Pero na' echnia' le'e de que babidə ben' bedəyen can' ben Liazən' na' beñə' Izrael gwlaž checho ca' gwso'onene' le' con ca gwse'enene' can' nyoj Xtižə' Diozən' gaquə.

Beyon Jeso'osən' to bi'iyo'o yaz de'e xio'

14 Na' catə' besyə'əžine' gan' besyə'əga'ań disipl ca' yela', besə'əle'ine' beñə' zan, zjənyechje' disipl ca'. Na' leczə nitsə' beñə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' chsa'acyože' disipl che Jeso'osən'.

15 Nach catə' besə'əle'i yoguə' beñə' ca' nžaguən' Jeso'osən' besyə'əbanchgueine'. Nach gwsa'acdoe' jəsə'əšague'ene' na' gwso'olgüiže'ene'.

16 Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Bi dižə'ən cho'elenle beñə' ca' choso'osed choso'olo'ilein'?

17 Nach entr beñə' ca' zjənžaguən' toe' gože'ene': —Xana', nchi'a xi'inə' nga. Yo'o yaz de'e xio'on yichjla'ažda'obo'onə' na' chonən par nich' nacbo' mod.

18 Na' gata'ətezə zobo' catə' chñizən lebo' chchixən lebo' lao yon', na' chla' bžin' cho'abo'onə', na' chaoyejə leybo'on na' chatbo' šlat. Bagota'ayoida' disipl chio' ca' par nich' yesyə'əbeje' de'e xi'onə' yo'o yaz yichjla'ažda'obo'onə', pero bito gwsa'aque' yesyə'əbeje'en.

19 Nach gož Jeso'osən' beŋə' ca' ža'anə': — Le'e nitə'ele nga, ¿bixčhexan' cui chejle'ele čhia'? Bachac sša zoa' napa' yelə' chxenlažə' len le'e. ¿Batxan' šejle'ele čhia'?

Nach gože' xá bida'onə': —Doa' xi'iŋo' nga.

20 Na' catə' zjs'o'ebō' lao Jeso'osən', ble'i de'e xio'onə' Jeso'osən' na' bñizən bida'onə', na' benən par nich lechguale gwyazbo' šonŋə', na' bčhix btolən lebo' lao yon', xte bla' bžin' cho'abo'onə'.

21 Nach Jeso'osən' gože' xabo'onə': —¿Šna bagoc chacbo' ca'?

Nach xabo'onə' gože' Jeso'osən': —Dezd bida'otebo'.

22 Zan las ben de'e xi'onə' par jechazbo' do lao yi' na' bxopən lebo' do lo'o nis par gatbo'. Šə bi de'e guac gono' par gaquəleno' neto', beyašə'elažə'əšguei neto'.

23 Jeso'osən' gože'ene': —Šə chejli'o čhia', goyon'a'bo', la' chac chona' bitə'atezə, con šə chejli'o čhia'.

24 Nach xabo'onə' le'e gožte' Jeso'osən': —Chejli'a čhio'. Goclenšga nada' par nich šejle'echa' čhio'.

25 Na' catə' Jeso'osən' ble'ine' bachesə'əžag beŋə' zan, nach gwdíle' de'e xio'onə', gože'en: —De'e xio', chono' par nich bi'i nga nacbo' mod na' ncuežbo'. Chona' mendad yechojo' yičhjla'aždao' bi'i nga na' cuatəch yeyo'o yeyazo' de'e yobla.

26 Nach de'e xio'on bgosya'an lebo' na' benən par nich lechguale fuert gwyazbo' šonŋə' de'e yobla nach bechojən lebo' na' bocua'aŋən lebo' ca'aczə to bi'i guat. Na' beŋə' zan gosa'əne'de que gotbo'onə'.

27 Pero na' Jeso'osən' bexxe'e na'abo'onə' par bezoža'abo'.

28 Nach Jeso'osən' gwyo'e to lo'o yo'o na' disipl che' ca' gosə'əbigue'e gan' zo toze', na' gwse'ene': —¿Bixhexaczzan' cui goqua yebejto' de'e xi'onə' ža?

29 Nach gože' lega'aque': —Par nich gaqua yebejle de'e xio' ca' de'en zjenaquə ca de'en bebeja' yichjla'ažda' bi'i nga, cheyalə' co'o gwchejle cui ye'ej gaole nich gontezə gonle orasyon.

De'e yobla gwrixjue'e Jeso'osən' de que gate'

30 Na' catə' besa'aque' latjən' besyə'ədie' gan' mbane Galilean', pero Jeso'osən' bito gone'ene' yesə'əñeze benə' gan' zoe'.

31 Con disipl che' ca'azə absed ablo'ine'. Na' gože' lega'aque' de que le' naque' ben'bselə' Diozən' golje' benəčh. Na' gaque' lao na' benə' na' so'ote'ene', nach yeyon ža yebane' ladjo benə' guat ca'.

32 Pero na' disipl ca' bito gwse'ejni'ine' dižə' de'en be' Jeso'osən' na' besə'əžebə' par yesə'əñabene' le' bi zejen de'e gože' lega'aque'enə'.

Gwsa'acyožə disipl che' ca' noe' naqua blaoch

33 Jeso'osən' len disipl che' ca' besyə'əžine' liž Jeso'osən' de'en zo Capernaunə', na' lao bazjənite'e liže'enə' gože' lega'aque': —¿Bi porən' chacyožle tnežən'?

34 Nach disipl che' ca' bito bosyo'oži'e xtiže'enə', chedə' gwsa'aquene' zto' de'en gwsa'acyožə' entr lega'aque' noe' naqua blaoch.

35 Gocbe'i Jeso'osən' xbab chega'aque'enə' na' gwchi'e na' goxe' disipl che' ca' par gosə'əbigue'e laogüe'enə', na' gože' lega'aque': —Notə'atezle šə chene'ele gacle benə' blaoch, cheyalə' gonle xbab

che cuinle de que bitobi zaqua'ele, na' cheyalə' gaquəlen ljuežjle ca to mos.

³⁶ Nach goxe' to bidao' na' bzeche'ebo' laoga'aque'enə nach gwłlene'ebo', gože' lega'aque':

³⁷ —Še chonle güen len bidao' nga o notə'atezəchlə bidao' laogüe de'en chaquele chia', chonczle güen len nada'anə'. Na' catə' chonle güen len nada', leczə chonczle güen len Diozən' ben' bselə' nada'.

Ben' cui chon contr chio'o txenczan' chone' len chio'o

³⁸ Nach Juanŋə' gože'ene': —Maestr, babežagto' to benə' cho'e la'onə par chebeje' de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' benə' na' bžonto' gone' ca' ćhedə' bito chone' txen len chio'o.

³⁹ Nach Jeso'osan' gože'ene': —Bito gwžonle gone' ca', ćhedə' notə'atezə benə' cho'e la'anə par gone' to milagər, bito gaquə bi əñe' contr nada'.

⁴⁰ Še to benə' cui chone' contr chio'o, txenczan' chone' len chio'o.

⁴¹ Na' notə'atezə benə' gaquəlen le'e laogüe de'en naole nada' la'anə tbaszə nis gone' ye'ejle, be'enə gon ca' de'e liczə gona' ca soe' mbalaz catə yežine' yoban'.

Bito cheyalə' goncho ca əxopə benə' yoblə gone' de'e mal

⁴² Probchguazə ben' gon par nich əxopə to benə' chonlilažə' nada' gone' de'e mal, la'anə'əczə ben' əxopən' cuitec bi zaque'e par len benachən'. Nca'alə xneze žalə' yoso'očheje' yen ben' chon ca' to yej yišə' na' žjəsə'əzale'ene' lo'o nisda'onə par gate' cle ca soe' gone' ca əxopəch benə' so'one' de'e malən'.

43 Šə de'en chonle len na'alena' chonən par nich əxople gonle de'e malən', güenchlə žalə' əchog na'alen' cle ca əxople gonle de'e malən'. Nca'alə xneze nacle beñə' na' chog yežinle lao Diozən' na' əbanle zejlicane cle ca cuiayi'ilenlen txen lao yi' gabilən' de'en cui chyol.

44 Zejlicane yesə'əžaglaochgua beñə' ca' yesyə'əžin lao yi' gabilən' əchedə' cuat yol yi'inə'.

45 Na' šə de'en chonle len ni'alena' chonən par nich əxople gonle de'e malən', güenchlə žalə' əchog ni'alen' cle ca əxople gonle de'e malən'. Nca'alə xneze yežinle lao Diozən' nacle beñə' coj na' əbanle zejlicane cle ca cuiayi'ilenlen txen lao yi' gabilən' de'en cui chyol.

46 Zejlicanen' yesə'əžaglaochgua beñə' ca' yesyə'əžin lao yi' gabilən' əchedə' cuat yol yi'inə'.

47 Na' šə de'en chle'ile len jelaolen' chonən par nich əxople gonle de'e malən' yejni'alə žalə' cuejlen, əchedə' nca'alə xneze nacle beñə' lchol yežinle yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e na' əbanle zejlicane, cle ca cuiayi'ilenlen txen lao yi' gabilən'.

48 Zejlicanen' yesə'əžaglaochgua beñə' ca' yesyə'əžin lao yi' gabilən' əchedə' cuat yol yi'inə'.

49 Bxoz ca' chso'ose' zedə' lao xpelə' bia ca' choso'ozeye' chso'elaogüe'e Diozən' par nich belə'en chaquən xi'iləžə'. Na' de'en chsi' Diozən' xneze chyi' chzaquə'əcho, chone' ca' par nich chaquəch yichjla'aždao' chio'o chonlilažə'əchone' xi'iləžə'.

50 Nezecho de que zedə' naquən güen na' chonən par nich cui chbiayi' yid belə'en, pero šə zedə'en bitoch bi zxi' naquən, bitoch bi zaquə'en na' bito gaquə goncho ca yeyaquən zxi' de'e yoblə. Na'

par nich gacle ca zedə' de'en naquə zxi' cheyalə' gacle beŋə' la'ažda' xi'ilazə', na' so cuezle binlo len ljužjle.

10

Bito yela'acho be'en checho o no'ol checho par solencho beŋə'yoblə

¹ Jeso'osən' len disipl che' ca' besa'aque' Caper-naunŋə' na' ja'aque' yež ca' zjəchi' gan' mbane Jodean' na' yež ca' zjəchi' yešla'alə yao Jordannə'. Na' besə'əžag beŋə' zan gan' zoe'enə', na' de'e yoblə bzejni'ine' lega'aque' con can' chzejni'iczene' lega'aque'.

² Nach balə beŋə' fariseo ca' gosə'əbigue'e gan' zo Jeso'osən' par nich yesə'əbejene' dižə' de'e yesə'əchne' contr le', na' gosə'əŋabene' le' šə de lsens par beŋə' nšagna' yele'e xo'ole'.

³ Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Naquən' nyoj lei de'en bzoj de'e Moisezən'? ¿Bin' bene' mendad gonle?

⁴ Nach beŋə' fariseo ca' gwse'e Jeso'osən': —De'e Moisezən' be'e latjə əgwcos ben' nšagna'anə' to act ga güe'en dižə' de que besyə'əle'enə', nach cuejyichje' no'ol che'enə'.

⁵ Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e Moisezən' be'e latjə yela'a no'ol chele chedə' nacle beŋə' yichjla'ažda' žod.

⁶ Bablabczle can' nyoj Xtižə' Diozən' nan de que catə'an gwxe yežlyon' Diozən' bene' beŋačhən' beŋə' byo na' no'olə.

⁷ Na' leczə nan: "Beŋə' byonə' le'e ʐaxne'e par əgwšagne'e si'e to no'olə.

8 Nach beŋə' ca' yoso'ošagna'anə' əsa'aque' tozə." De'e na'anə' bitoch əsa'aque' ćhopə beŋə', sino que əsa'aque' tozə beŋə'.

9 De'e na'anə' notono cheyalə' yola'a lega'aque' la' Dioz nan' banone' lega'aque' tozə beŋə'.

10 Na' catə' Jeso'osən' len disipl ćhe' ca' besyə'əžine' yo'o gan' gosə'ənita' disipl ćhe' ca' gosə'əŋabene' le' bi zejen de'en gože' beŋə' fariseo ca'.

11 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Notə'ətezə beŋə' chela'a no'ol ćhe'enə' par yeque'e no'olə yoblə tozəczə ca malən' chone' len de'en chon beŋə' chgo'o xtoi.

12 Na' notə'ətezə no'olə yele'e be'en ćhe'enə' par yeque'e beŋə' yoblə, lecza tozəczə ca malən' chon no'olən' len de'en chon beŋə' chgo'o xtoi.

Jeso'osən' bene' orasyon par bida'o' ca'

13 Na' ja'ac beŋə' əjso'e bida'o' lao Jeso'osən' par nich əxoa ne'enə' yichjga'acbo' na' gone' orasyon ćhega'acbo'. Pero disipl ćhe' ca' gosə'ədile' beŋə' ca' zjsoa' bida'o' ca'.

14 Catə' ble'i Jeso'osən' can' chso'on disipl ćhe' ca', bže'e nach gože' lega'aque': —Le'e güe' latjə la'ac bida'o' ca' laogua' nga, na' cui əgwžonle. Na' əchnia' le'e, beŋə' ca' choso'ozexjw yichjga'aque' lao Diozən' ca bida'o' ca' choso'ozexjw yichjga'acbo' lao xaxna'aga'acbo' lega'acze'ena' chso'e latjə chnabia' Diozən' lega'aque'.

15 Bida'o' ca' bito chso'on cuinga'acbo' xen, na' de'e li chnia' le'e, notə'ətezle šə cui yeyacle ca bida'o' par güe'ele latjə ɳabia' Diozən' le'e, bito gaquə yežinle yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e.

16 Nach Jeso'osən' gwłene' bida'o' ca' na' gwչoa ne'enə' yichjga'acbo'ona', na' bene' orasyon par lega'acbo'.

*Benə' güego' ben' goquə benə' gwni'a be'elene'
Jeso'osən' dižə'*

17 Na' ze'e yesa'aque' latjən' to beñə' güego' gwsa'adoe' bžine' gan' zo Jeso'osən' na' bzo xibe'en lao Jeso'osən'. Na' gože'ene': —Maestr, le' naco' beñə' güen, gwna nada' bi de'en cheyalə' gona' par gata' yelə' mban zejličane ćhia'.

18 Na' par nich gonch be'enə' xbab ćhe de'en gwne', Jeso'osən' gože'ene': —¿Bixchen' nao' de que beñə' güen nada'? Dioz nan' naque' le'ezelaogüe beñə' güen.

19 Nezdo' bin' na lein': “Cui co'o xtole, na' cui cuejyichjle be'en ćhele o no'ol ćhele par solenle beñə' yoblə; cui gotle beñə'; cui cuanle; bito gacle testigw fals contr sa'aljuežjle; bito xoayagle sa'aljuežj beñəchle; legwnežjo yelə' bala'añ xaxna'ale.”

20 Nach beñə' güegon' gože' Jeso'osən': —Maestr, yoguə'ələl de'e ca' chzenaga' ćhei dezdz xcuidə'ətia'.

21 Jeso'osən' bgüie' be'enə' na' goquene' ćhe' na' gože'ene': —Tozə de'en ne'e chac falt gono'. Jeyeyetə' yoguə'ələl de'en de ćhio', na' mech de'en le'ido' ćhe de'e ca' bnežjon beñə' yašə'. Nach da denao nada'la'anə'əczə šə gonclən byen gato' to le'e yag coroz. Na' catə' yežino' yoban' gan' zo Diozən', so' mbalaz.

22 Pero na' beñə' güegon' beyož gož Jeso'osən' le' ca', lechguale trist gwzoe' ćhedə' la' to beñə' gwni'achguan' naque', na' beza'achoe' trist.

23 Nach Jeso'osən' bgüie' beŋə' güegon', na' gože' disipl Ɂhe' ca': —Zdebəchgua naquən par to beŋə' gwni'a gü'e latjə ɻabia' Diozən' le'.

24 Na' besyə'əbanchgüei disipl Ɂhe' ca' can' gože' lega'aque' Ɂhe beŋə' gwni'anə', nach de'e yoblə goze'e Jeso'osən' lega'aque': —Xi'in̄daogua'a, de'e li šə to beŋə' zoe' lez gaquəlen yelə' gwni'a Ɂhe'enə' le' zdebəchgua naquən par žjəyezoe' yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e.

25 Zdebəchlə naquən Ɂhe to beŋə' gwni'anə' gü'e latjə ɻabia' Diozən' le' cle ca to camey teb to lo'o nag yešə'.

26 Nach disipl Ɂhe' ca' catə' gwse'enene' xtiž'e'enə' besyə'əbanchgüeine' na' gwse' ljuežjga'aque': — Notono gaquə yechoj̄ xni'a de'e malən' šə ca'.

27 Jeso'osən' bosgüie' lega'aque' na' goze'e: — Benachən' bito gaquə so'one' ca yesyə'əchoje' xni'a de'e malən', pero Diozən' guaqua' yebeje' beŋə' xni'a de'e malən'. Diozən' chac chone' bitə'atezə.

28 Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —Xanto', neto' bagwlejyichjto' family cheto' ca' na' len yoguə'ələl de'en deito' par chonlilažə'əto' le' na' chzenagto' chio'.

29 Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e li əchnia', šə nole bagwlejyichjle' ližle, beŋə' bišə'əle, beŋə' zanle, ɻaxna'ale, xo'olle, xi'in̄le, o yežlyo Ɂhele chedə'chzenagle ɻhia'na' chedə' chejle'ele Ɂhe dižə' güen dižə' cobə ɻhia'anə',

30 Diozən' gonə' le'e de'e zaqua'əche lao yežlyo nga clezə ca beŋə' ca' na' de'e ca' gwlejyichjlen'. Na' leczə gon Diozən' par nich əbanle zejlicane. Gonə' le'e de'e ca' la'anə'əczə lao yežlyo nga de de'e zan de'e ɻhi' saqua'əle.

31 Beñə' zan zjənaquə beñə' blao ɳa'a pero gwžin ža catə' cuich əsa'aque' beñə' blao. Na' beñə' zan beñə' cui zjənaquə beñə' blao ɳa'a, pero gwžin ža catə' əsa'aque' beñə' blao.

De'e yoblə gosyixjue'e Jeso'osən' de que gate'

32 Nach Jeso'osən' na' zan disipl Ɂhe' ca' ja'aque' Jerosalennə'. Na' lao zjəngüe'e nezən' Jeso'osən' gwžialaogüe' laoga'aque'enə', na' besyə'ebanchgüei disipl Ɂhe' ca' de'en šeje' Jerosalennə' gan' nitə' beñə' ca' chse'ene so'ot le'. Na' do chesə'əžebze' jəsə'ənaogüe'ene'. Nach partlə gwlej Jeso'osən' disipl Ɂhe' ca' šižiŋ na' gwzolaogüe' be'elene' lega'aque' dižə' Ɂhe de'e ca' gaquə Ɂhe'.

33 Na' gože' lega'aque': —Diozən' bsele'e nada' golja' benačh, na' ɳa'a šejcho Jerosalennə' gan' gaca' lao na' beñə' gwnabia' Ɂhe bxoz ca' na' lao na' beñə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'. Yesə'əčhoglaogüe'en Ɂchia' de que cheyalə' gata', na' leczə so'one' nada' lao na' beñə' ca' cui zjənaquə beñə' Izrael.

34 Na' so'one' nada' borl na' soe' nada' golp na' yoso'oža' xene'e cho'alaogua'anə'. Nach so'ote' nada', pero yeyon ža yebana' ladjo beñə' guat ca'.

*Jacobən' na' Juannə' gosa'əñabe' yesə'əbi'e cuit
Jeso'osən' gan' ɳabi'enə'*

35 Nach xi'in Sebedeon' Jacobən' len Juannə' gosa'əbigue'e lao Jeso'osən'. Na' gwse'ene': — Xanto', zedəñabeto' le' to goclen.

36 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Bi goclennə' chene'ele gona'?

37 Nach gwse'ene': —Chene'eto' gono' par nich cue'eto' cuito'onə' šla'a güejə catə'ən əžin ža ɳabi'o ɳasyon chechonə'.

38 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito chacbe'ile bi de'en chnabele nada'. ¿Eguaquə saquə'əzi'ile can' saquə'əzi'anə'? ¿Egwzoile gaquə chele can' gaquə ɺchia'anə'?

39 Nach bosyo'oži'e xtiže'enə' gwse'ene': —Gwzoito'.

Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e liczə chi' saquə'əle can' ɺhi' saca'anə', na' de'e liczə gaquə chele can' gaquə ɺchia'anə'.

40 Pero bito naquən par ənia' nada' non' cue' cuitan' catə'ən əžin ža ɳabi'anə'. Xa' Diozən' bagwleje' beŋə' yesə'əbe' cuita'anə'.

41 Nach disipl ca' yeši, catə' gwse'enene' de'en gwse' Jacobən' na' Juannə' le', besə'əže'e lega'aque'.

42 Pero Jeso'osən' goxe' yogue'e par nich gosə'əbigue'e laogüe'enə', na' gože' lega'aque': —Nezele nitə' beŋə' gwnabia' na' beŋə' blao che to to ɳasyon, na' la fuers chesə'ənabi'e beŋə' ca' nitə' xni'aga'aque'enə'.

43 Pero caguə can' cheyalə' gonle. Šə no le'e chene'ele gacle beŋə' blao, cheyalə' əgwzexjw yichjle na' gaquəlenle ljuēžjle.

44 Na' ſə no le'e chene'ele gaquəchle blaoch ca beŋə' ljuēžjle ca', caguə can' cheyalə' gonle sino que cheyalə' gon cuiňle ca xmos beŋə' ca' yela'.

45 Diozən' bsele'e nada' golja' beŋəch, na' caguə bida' par nich beŋəchən' əsa'aclene' nada', sino que bida' par gaquəlena' beŋəchən', na' par

əgwnežjo cuina' chixjua' xtola' yogua'əlol beŋachən' catə'en so'ote' nada'.

Jeso'osən' beyone' to benə' lchol le Bartimeo

⁴⁶ Jeso'osən' len disipl che' ca' na' len beŋə' zan ca' jəsa'ənao Jeso'osən' besə'əžine' syoda Jericon'. Na' catə' besa'aque' syodan' to beŋə' lchol le Bartimeo, xi'in to beŋə' le' Timeo, chi'e cho'a nezən' chŋabe' carida.

⁴⁷ Na' catə' bene Bartimeon' de que Jeso'osən' be'enə' naquə beŋə' Nasaretən' bazon əžine' gan' chi'enə', nach gwzolao gwne' zižjo gwne': — Jeso'os, len' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin'. Beyašə'əlažə'əšguei nada'.

⁴⁸ Beŋə' zan gosə'ədile' beŋə' lcholən' par nich zoe' žizə, pero nachlə gwne' zižjochlə gwne': — Jeso'os, len' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin'. Beyašə'əlažə'əšguei nada'.

⁴⁹ Nach Jeso'osən' gwleze' na' gože' beŋə' ca' zjəsa'ənao le': —Le'e gax be'ena'.

Nach gwsa'axe' beŋə' lcholən' par bigue'e lao Jeso'osən', na' gwse'ene': —Bebei, gwzechə chedə' chaxe' le'.

⁵⁰ Nach beŋə' lcholən' bzalə' xadon che'enə' na' bxite'e bgüigüe'e lao Jeso'osən'.

⁵¹ Jeso'osən' gože'ene': —¿Bin' che'endo' gona' len le'?

Nach beŋə' lcholən' gože' Jeso'osən': —Xana', benšga par nich yele'ida'.

⁵² Jeso'osən' gože'ene': —Guaquə yeyejo'. De'en chonlilažo'o nada' bačh goc can' che'endo'onə'.

Na' le'e bele'itei be'ena' na' gwnaogüe' Jeso'osən' lao zja'aque' Jerosalenŋə'.

11

*Gwso'elaogüe'e Jeso'osən' catə' beyo'e
Jerosalennə'*

¹ Jeso'osən' len disipl Ɂhe' ca' na' len beŋə' ca' zjəsə'ənao Ɂega'aque' besə'əžine' galə'əzə Jerosalenŋə'. Na' galə'əzə Jerosalenŋə' zjəchi' Ɂhopə yež, ton Betfage na' yeton Betania. Zjəchi'in frent to ya'a de'en nzi' Ya'a Olibos. Nach Jeso'osən' gwleje' Ɂhopə disipl Ɂhe' ca'.

² Na' gože' Ɂega'aque': —L'e'e žja'ac yež dao' de'en chi' delant, na' catə' šo'ole lao' yežən', le'ile to borr dao' bia cui noŋə' cuia da'ab yag. Na' əsežleb na' Ɂche'eleb ngalə.

³ Na' šə no ɿabe le'e bixčhen' chsežleb, na' ye'elene' de que nada' Xanle chyažđa'ab, na' de que lgüegwzə žjəyesana'ab.

⁴ Nach beŋə' ca' bselə' Jeso'osən' gwsa'aque' zjə'aque' na' lao zjə'aque'enə' besə'əle'ine'eb da'ab yag cuit puert Ɂhe to yo'o de'en zo cho'a nezən'. Nach boso'osež'e'eb.

⁵ Na' nita' bałə beŋə' na' gwse'e disipl ca': —¿Bin' chonļe? ¿Bixčhen' chsežle borr da'onə'?

⁶ Nach disipl ca' gwse'e beŋə' ca' can' gož Jeso'osən' Ɂega'aque' yesə'əne', nach gwso'e latjə boso'osež'e'eb.

⁷ Nach gosə'əčhe'eb lao Jeso'osən', na' boso'oxoa xadon Ɂchega'aquen' cožə'əbən', nach gwžia Jeso'osən' leb.

⁸ Na' lao nez gan' zde'enə' beŋə' zan gwso'elaogüe'ene' na' boso'ošiljue' xaga'aque'enə' gan' zde' žie' borrən' na' yebale' gosə'əčhogue' xožə' yag de'en ze tcho'a nezən', na' bosa'ənite'en lao nezən'.

9 Na' beñə' zan gosə'əbialao lao Jeso'osən' na' leczə beñə' zan jəsə'ənao le'. Nach yogue'e gosə'əgüe'e be'lban che' gosə'əne': —Sošgo' mbalaz le' za'o nga, babselə' Xancho Diozən' le'. Goclenšga neto'.

10 Catec mba gaquə checho de'en baza' ben' ɻabia' chio'o can' gwnabia' de'e Rei Dabin' cana'. Lenczə le'e nitə'ele gan' zo Diozən' ledoye'ela'oché'.

11 Ca' goquə bežin Jeso'osən' Jerosalennə', na' leczə catə'ən gwyo'e yo'odao' əblaonə'. Na' beyož bgüie' yoguə' de'en chac lo'o yo'odao' əblaonə' besa'aque' len disipl che' ca' šižin na' ja'aque' Betanian', ɻchedə' bagol.

Ben Jeso'osən' par nich bgüiž yag yixgüion'

12 Ža beteyo catə' besa'aque' Betanian' par jəsyə'aque' Jerosalennə' de'e yoblə, gwdon Jeso'osən'.

13 Na' zitə'ələ ble'ine' to yag yixgüio žia xlague'e. Na' gwyeje' jəgüie' ſə žian yixgüion', pero bitobi bželene', con zlega xlague'e žia, ɻchedə' ca orən' bito naquə tyemp chei.

14 Nach Jeso'osən' gože' yag yixgüion': —Cañeque cuich bi frot cuio'.

Na' gwse'encze disipl che' ca' can' gwne'enə'.

Jeso'osən' bebeje' beñə' ca' chso'on ya'a chyo'o yo'odao' əblao che beñə' Izrael ca'

15 Gwde na' besə'əžine' Jerosalennə' na' catə' gwyo'o Jeso'osən' chyo'o yo'odao' əblaonə' gwzo-laogüe' bebeje' yoguə'əloł beñə' ca' chso'on ya'a chyo'onə'. Nach gwlo'oni'ane'e mes che beñə' ca' choso'oša' mech, na' leczə ca' bene' len yag siy che beñə' ca' əgwso'otə' ngolbexə.

16 Na' Jeso'osən' bito be'e latjə par yesə'ede notə'etezə beŋə' chyo'o yo'odao' əblaonə' šə zjənoe' yo'a'.

17 Nach bzejni'ine' lega'aque', gože': —Nyojcza Xtižə' Diozən' gan' nan: "Che'enda' yesə'ena beŋə' de que liža'an naquən to latjə gan' so'on beŋə' orasyon beŋə' ža' yoguə' ɻasyon ca'." Pero na' le'e babenlen ca to latjə gan' ža' beŋə' bguan.

18 Na' beŋə' gwnabia' che bxoz ca' na' leczə beŋə' ca' choso'osed choso'olo'i ɻei de'en bzoj de'e Moisezən' gwse'enene' can' be' Jeso'osən' dižə'ənə' na' besyə'ayiljlaže'e naclə so'one' par əso'ote'ene'. Besə'əžebə' cuich yoso'ozenag beŋə' chega'aque' ɻedə' yoguə'ete beŋə' boso'ozenague' xtiže'enə' na' besyə'əbanene' ca güenŋə' bzejni'ine' lega'aque'.

19 Na' catə' bazon gal Jeso'osən' len disipl ɻhe' ca' besa'aque' syodan' na' jəsyə'əga'aŋe' Betanian'.

Bgüiž yagyixgüion'

20 Zil beteyo besa'aque' Betanian' par jəya'aque' Jerosalennə' besyə'ədie' gan' zo yag yixgüion' de'en əgwñablažə' Jeso'osən' əbiž. Na' besə'əle'i disipl ɻhe' ca' babgüiž do loi.

21 Nach Bedən' jsa'alaže'e can' goquən' na' gože' Jeso'osən': —Xana', bgüiač yag yixgüion' de'en əgwñablažo'o əbiž ɻeje babgüižən.

22 Jeso'osən' gože'ene': —Le'e gonlilažə' Diozən' na' gaquə can' əŋabelene'.

23 De'e li əchnia' le'e, šə do yichj do lažə'ele chonlilažə'ele Diozən' guaquə ye'ele ya'a nga: "Boša' xišna'onə' na' jəyezo' lo'o nisda'onə'", na' gaquə can' chonle mendadən' de'en chejle'ele sin cui chac ɻhop lažə'ele.

24 De'e na'anə' chnia' le'e de que bitə'atezə de'en chnəabele Diozən' cata'ən chonle orasyonnə', šə chejle'ele de que gone' can' chnəabelene'enə' na' guaquəczən'.

25 Na' catə' solao gonle orasyonnə', šə yosa'alažə'ele bi de'en baben to benə' contr le'e, leyezi'ixen che', par nich leczə Xacho Diozən' ben' zo yoban' yezi'ixene' xtolə'əlen'.

26 Pero šə le'e bito chezi'ixenle che sa'aljuežj benəchlen' leczə ca' Xacho Diozən' ben' zo yoban' bito yezi'ixene' xtolə'əlenə'.

Yelə' gwnabia' che Jeso'osən'

27 Na' besyə'əžine' Jerosalennə' de'e yoblə. Na' cata' balažə' Jeso'osən' chyo'o yo'odao' əblaonə', ben' naquəch bxoz əblaoch na' benə' ca' choso'osed choso'olo'i lein', na' len benə' golə blao che neto' benə' Izrael gosə'əbigue'e lao Jeso'osən'.

28 Na' gwse'ene': —¿Nac goquən' gwxi'o yelə' gwnabi'anə', na' non' ben le' yelə' gwnabia'anə' par gono' de'e ca' chono'?

29 Jeso'osən' boži'e xtižə'əga'aque'enə' gože': —Leczə de to de'e ɳabda' le'e. Šə gwnale nada' de'en nabda' le'e nach ənia' le'e non' ben nada' yelə' gwnabia' par gona' de'e ca' chona'.

30 Lenäšc nada': ¿non' bselə' de'e Juanŋə' bide' bchoe' benə' nis? ¿EDioz nan' bsele'ene' o šə benə' yoblən'?

31 Nach boso'oxi'e entr lega'aque' gosə'əne': —Šə ye'echone' de que Dioz nan' bsele'ele de'e Juanŋə' par bchoe' benə' nis, na' ye'e chio'o: “¿Bixčhexan' bito gwyejle'ele che'?”

32 Na' nic gac ye'echone' de que beñə' yoblan' əbselə' de'e Juanñə'.

Gosə'əne' ca' chedə' besə'əžebe' bi so'on beñə' ca' zjənžaguən', la' yogue'e gwse'ejle'e de que de'e licza Diozən' bsele'e de'e Juanñə' par be'e xtiže'enə'.

33 De'e na'anə' gwse'e Jeso'osən': —Bito ənezeto' non' bselə' de'e Juanñə'.

Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Leczə ca' nada' bito ənia' non' beñ nada' yelə' gwnabia'anə' par gona' de'e ca' chona'.

12

Jempl Ɂhe mos mal ca'

1 Nach Jeso'osən' gwzolao be'e jempl nga bzejni'ine' lega'aque' de que notə'ətezə beñə' šə chso'onczə yichjlaoga'aque' cui choso'ozenague' Ɂhe' yesə'əbi'ayi'e. Na' gwne': —To beñə' goze' zan yag obasən' yežlyo Ɂhe'enə'. Na' gwlo'e le'ej doxenən. Na' na'atezə bene' to tanc gan' boso'osi'e obasən' par bchoj xisein'. Na' Ɂeczə bene' to campnary gan' yesə'əcua'a beñə' əsa'ape' güertən'. Nach bene' güertən' lao na' beñə' par boso'əgüia boso'oye'en, na' gwde na' gwze'e gwyeje' zitə'.

2 Catə' bžin tyemp par yosyo'otobe' cwsešən', bsele'e to mos Ɂhe' par žjəyexi'e to tlacw cwsešən' de'en cheyalə' yezi'i'e.

3 Pero na' beñə' ca' chsa'apə yag obas Ɂhe'enə' boso'onižə' mosən', na' gosə'əyine'ene' nach bosyo'ose'ene' sin cui bi bi bosyo'onežjue'ene'.

4 Nach xan yag obasən' bsele'e yeto mosən', na' beñə' ca' boso'ošiže'ene' yej, na' gwso'one' güe' yichjə'enə' na' boso'ožia boso'onite'ene'.

5 Nach bosselə' xan yag obasən' yeto mosən', na' beñə' ca' chsa'apə yag obasən' gwso'ote' le'. Na' gwdechlə xan yag obasən' bossele'e mos zanch na' beñə' ca' chsa'apə yag obasən' gosə'ayine' bałe' na' yebale' gwso'ote'.

6 Na' zo xi'in tlišə' xan yag obasən', na' chacchgueine' che'. Nach le'ezelaogüe bsele'e le'. Lo'o yichjla'aždaogüe'enə' goquene': "Gwsa'apəlje' xi'inan' respet yosyo'onežjue'bo' cwsešən'."

7 Pero na' beñə' ca' chsa'apə güertən' catə' besə'ele'ine' xi'inə'enə' nach gwse' ljuežjga'aque': "Bengan' xi'in xan yag obasən', na' le'enə' yega'an len biennə'. Leda gotchone' par nich yega'anlencho bien che xe'enə'."

8 Nach boso'oñize'ene', gwso'ote'ene', na' besyə'abeje' cuerp che'enə' fuerlə güertən'.

9 Beyož be' Jeso'osən' jempl nga, gože' beñə' ca' ža'anə': —¿Nac chaqtgueile gon xan güertən' len beñə' ca'? Žjəyenitlaogüe' lega'aque', na' yegüe'e yaguən' lao na' beñə' yobla'.

10 ¿Ecabinə' šejni'ile bi zejen de'en nyoj Xtižə' Diozən' gan' nan:

Yej de'en cui gwso'olažə' mues güen yo'o ca', lenñə' banaquən yej squin.

11 Xancho Diozən' babzoe' yejən' gan' cheyalə' son na' de'e zaquə' yebanecho can' bene'ene'.

12 Nach beñə' fariseo ca' na' beñə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' len beñə' golə blao ca' gwse'enene' yesə'ezene' Jeso'osən' chedə' gwse'ejni'ine' de que Jeso'osən' be'e jempl nga contr lega'aque' por ni che de'en cui chse'ejle' che'. Pero bito bi gwso'one' chedə' besə'azebe' bi so'on beñə' ca' ža'anə'. De'e na'anə' con besa'aque' gan' zo Jeso'osən'.

Gosə'ənabene' Jeso'osən' šə yesə'əyixjue' impuest che gobierñən'

13 Na' gwde de'e ca' boso'osele'e balə benə' fariseo ca' len yebałə benə' ca' chso'on txen len Erodən' lao Jeso'osən' par yesə'əbe'enaogüe' echoj dižə' cho'enə' de'en yesə'əchine' par əsa'ogüe' xya contr le' lao benə' gwnabia' che gobierñən'.

14 Nach catə' besə'əžin benə' can' lao Jeso'osən' na' gwse'ene': —Maestr, nezeto' de que cho'o dižə' li na' bito chžebo' bin' yesə'əna benə' yoblə, chedə' bito chono' cuent che benə' šə naque' blao o šə bito naque'. Nezeto' can' chsed chlo'ido' benə' de'en chene'e Diozən' goncho naquən dižə' li. De'e na'anə' zedenabeto' le' par əŋao' neto' naquən' cheyalə' gonto'. ¿Enaquən güen chixjwto' impuest che gobierñ roman' o šə bito cheyalə' chixjwto'on?

15 Jeso'osən' le'e gocbe'iteine' caguə do lažə'əga'aque'ene'. Con chse'enene' ye'e lega'aque' to de'e yesə'əchine' contr le'. Nach gože' lega'aque': —¿Bixchen' chene'ele cuejle nada' dižə' de'e əgwçhinle contr nada'? Le'e gwlo'i nada' to xmechlen'.

16 Nach boso'olo'ine' le' ton na' catə' ble'i Jeso'osən' len gože' lega'aque': —¿No diboj cheinə' da'laogüennə', na' no lein' nyoj laogüennə'?

Nach gwse'ene': —Che Rei Sesar na'anə'.

17 Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e əgwnežjo Sesarən' de'en naquə che' ža, na' le'e gwnežjo Diozən' de'en cheyalə' əgwnežjwlene'.

Nach benə' ca' catə' gwse'enene' xtižə' Jeso'osən' besyə'əbanene' can' gože' lega'aque'.

Gosə'ənabe' naquən' yesyə'əban benə' guat ca'

18 Na' leczə besə'əžin balə beŋə' sadoseo ca' lao Jeso'osən'. Na' beŋə' sädoseo ca' choso'osed choso'olo'ine' de que bito yesyə'əban beŋə' guat ca'. Nach gosə'əñabene' Jeso'osən' gwse'ene':

19 —Maestr, de'e Moisezən' bzoje' de que šə to beŋə' byo beŋə' nšagna' gate' na' yega'an no'ol che'enə' sin cui no xi'inę' gwzo, beŋə' bišə' be'enə' bagotən' cheyalə' yeque'e no'olənə' par nich ńitə' xi'in dia che de'e beŋə' biše'enə'.

20 Na' goquən' gwnitə' gažə bišə'əga'aque', na' beŋə' nechən' bšagne'e na' catə' gote' notono xi'inę' gwzo.

21 Na' beŋə' biše'e əgwchopen' beque'e no'olən', na' leczə got beŋə' əgwchopen' na' notono xi'inę' gwzo. Nach le'egatezə ca' goquə len beŋə' biše'e əgwyonən'.

22 Nach leczə ca' goquə len bišə'əga'aque' ca' yela' xte besyə'əyataga'aque' besyə'əque'e no'olən' na' besyə'əyataga'aque' gwsa'at na' notoczə no xi'inga'aque' gwnitə'. Na' gwde gwsa'at beŋə' ca' leczə got no'olən'.

23 Na' catə' yesyə'əban beŋə' guat ca', ¿noe' entr beŋə' ca' gažə gaquə be'en che no'olən'? La' yogue'en bosyo'ošagna'alene' le'.

24 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito chonle xbab šao', la' bito ńezele naquən'nyoj Xtižə' Diozən', na' nic ńezele naquən' naquə yelə' guac che Diozən'.

25 Catə'ən yesyə'əban beŋə' guat ca' bito gacbja' šə zoso'ošagna'e o šə cui. Na' cana' caguə no yosyo'ošagna'ach. Lebze əsa'aque' len angl che Diozən' beŋə' ca' nitə' yoban'.

26 Na' ca naquən' chaquele bito yesyə'əban beŋə' guat ca', ¿əbito za'alažə'ele can' nyoj Xtižə' Diozən'

de'en bzoj de'e Moisezən' can' gož Diozən' le'. Moisezən' ble'ine' to yi' bel de'e chdoljən to lo'o xis yešə'. Na' gož Diozən' de'e Moisezən': "Nada' naca' Dioz che de'e xaxta'ole Abraannə', na' Dioz che de'e xaxta'ole Isaaquən', na' Dioz che de'e xaxta'ole Jacobən'."

²⁷ Na' nezecho beŋə' ca' nite'e len Diozən' chedə' Diozən' bito naque' Dioz che beŋə' guat, sino naque' Dioz che beŋə' ca' zjəmban. De'e na'anə' lechguale clelən' chejni'ile na' chsed chlo'ile Xtižə' Diozən' clelə.

De'en naquə de'e blaoch de'en non Diozən' mendad goncho

²⁸ Nach bžin to beŋə' chsed chlo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' lao Jeso'osən', chedə' benene' rson can' gwsa'acyožə beŋə' ca' Jeso'osən' na' gwñezene' de que binlo boži' Jeso'osən' xtižə'əga'aque'ena'. Nach gože' Jeso'osən': —Maestr, lao lei che Diozən' non de'en none' mendad goncho naquən de'e blaoch?

²⁹ Jeso'osən' gože'ene': —De'en naquə de'e žialaoch lao de'e ca' none' mendad goncho nan: "Le'e gwzenag le'e beŋə' Izrael. Tozə Xancho Diozən' zaque'e par güe'ela'occo.

³⁰ De'e na'anə' cheyalə' gaquecho che Xancho Diozən' do yichj do lažə'echo, do fuers balor checho", lenŋə' naquən de'e žialaoch.

³¹ Na' de'e əgwchopen' lebze nan len de'e nechən': "Cheyalə' gaquecho che sa'aljuežjcho catg chaquecho che cuincho." Bito bi de de'en non Diozən' mendad goncho de'en naquəch de'e žialaoch ca de'e ca' chopə.

32 Nach be'enə' chsed chlo'i lein' gože' Jeso'osən': —De'e güen can' nao' maestr. Naquən de'e li can' nao'onə' de que tozə Diozən' zo be'enə' zaqua' par güe'ela'occo.

33 Na' cheyalə' gaquecho che Diozən' do yichj do lažə'echo do fuers balor checho. Na' leczə cheyalə' gaquecho che sa'aljuežj beñachcho catg chaquecho che cuincho. Na' de'e li zaqua'əchən goncho can' na de'e ca' non Diozən' mendad goncho cle ca gotcho bia yixə' na' gwzeychob par güe'ela'ochone'. Zaqua'əchən cle ca' bitə'atezəchlə de'e chnežjwcho Diozən' cho'ela'ochone'.

34 Jeso'osən' gocbe'ine' boži'i be'enə' xtiž'en len dižə' sin', nach gož Jeso'osən' le': —Bazon go'o latjə nabia' Diozən' le'.

Na' dezdz ža na' bitoch no besyə'əyaxje bi de'e yesə'əñabene' Jeso'osən'.

Cristən' naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'

35 Na' lao ne'e chsed chlo'i Jeso'osən' beñə' ca' ža' lo'o yo'oda'onə', gože' lega'aque': —¿Bixchen' chesə'əna beñə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' de que Cristən' naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'?

36 Cuin de'e Dabin' bzoje' can' blo'i Spirit che Diozən' le' gan' nan:

Xancho Diozən' gože' Xana'an:

“Gwche'edo' cuita' nga nabi'acho txen,
na' gona' par nich nita' de'e ca' chso'on contr le' na'
benə' contr chio' ca' xni'ona'.”

37 Na' de'en gwna de'e Dabin' de que Cristən' naque' Xane', ¿əcabi zejen de que Cristən' naque' mazəchlə ca xi'in dia che na'azən' ža?

Nach beñə' zan ca' besyə'əbeine' boso'ozenague' che'.

Xtolə'benə'ca' choso'osed choso'olo'ilein'

38 Na' Jeso'osən' lao bzejni'ine' beñə' ca' gože' lega'aque': —Le'e gon xbab nich cui gonle can' chso'on beñə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Lega'aque' chesyə'abeine' chəsə'alaže'e zjənyaze' lachə' tonə na' chesyə'abeine' catə' beñə' chəsə'aguape' lega'aque' diox na' chəsə'ənope'e na'aga'aque'ene' do lao lquey.

39 Lega'aque' chse'enene' yesə'əbi'e gan' chəsə'əbe' beñə' blao catə' chja'aque' yo'odao' na' catə' chac lni.

40 Na' choso'oxoayague' no'olə gozeb ca' par nich no'ol ca' chəsə'ənežjue' lega'aque' ližga'aque'en len bichlə de'en de chega'aque'. Na' catə' chso'one' orasyonŋə' chso'echgüe' dižə' par nich chəsə'əxoayague' beñə'. Mazəchlə castigw chega'aque' əgwnežjo Diozən' clezə ca che beñə' yeziquə'əchlə əchedə' chso'one' de'e mal ca' zjənac ca' len zjənezenə' can' na lein'.

To no'olə gozebə be'e Diozən' xmeche'ena'

41 Na' goquən' to žlas catə' chi' Jeso'osən' lo'o yo'odao' əblaonə' gan' nitə' caj ca' gan' chgo'o xmech neto' beñə' Izrael par yo'odao' əblaonə'. Na' ble'ine' beñə' ca' catə' gosə'əgüe'e xmechga'aque'ena' lo'inə', na' ɬeczə ble'ine' beñə' gwni'a ca' de'e scha'o mechən' gosə'əgüe'e.

42 Na' lao chgüe' beñə' ca', bžin to no'olə gozebə no'olə yašə' na' gwlo'e əhopə seňtab dao' che'ena' lo'o cajən'.

43 Nach Jeso'osən' goxe' disipl che' ca' na' gože' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, no'olə gozebən'

naque' benə' yašə', pero bagwlo'e de'e zaquə'əch lao Diozən' ca yoguə' beṇə' ca' yeła'.

⁴⁴ Lega'aque' gosə'ego'o xmechga'aque' de'e checho'ənən lao yeła' gwni'a ćhega'aque'enə', pero no'olə nga lao yeła' yašə' yeła' zi' ćhe'enə' bagwlo'e yoguə' ca ga de'e dao' de ćhe'.

13

Jeso'osən' gwne' de que gwžin ža yosyo'ochinje' yo'odao'əblaonə'

¹ Na' catə' beza' Jeso'osən' yo'odao'əblaonə', to disipl ćhe'enə' gože'ene': —Xanto', bgüiaśc catg xoche zjənone' yo'odao'əblao nga, na' catg xoche yej quinga zjənonene'en.

² Nach gož Jeso'osən' be'enə': —Chgüiale categ xoche naquə yoguə' de'e ca'. Pero ca naquə de'en chle'ile nga ɳa'a, gwžin ža yosyo'ochinj beṇə' doxenən na' notoch no le'i lega'aquən.

De'en gaquə catə'ən bazon baozə šo'o fin ćhe yežlyon'

³ Na' ja'aque' ya'a Olibosən' de'en zo yešla'ala bdiňjən' ze frent yo'odao'əblaonə'. Na' catə' besə'əžine' lao ya'anə' gwche' Jeso'osən'. Nach Bedən', Jacobən', Juannə' len Ndresən' gosə'əbigue'e lao Jeso'osən' na' bgašə'əzə gwse'ene':

⁴ —Chene'eto'əñezeto' do batə'əquən' gaquə de'e nga nao' nga. Na' ɿnac gaquə gacbe'ito' catə' bazon baozə gaquə can' na'onə'?

⁵ Jeso'osən' gože'lega'aque': —Le'e gapə cuidad par nich notono əxoayag le'e.

⁶ Gwžin ža cata' zan beṇə' goxoayag ša' lao yežlyo nga yesə'əne' de que zjənaque' Cristən' ben'

gwlej Diozən' par gaquəlene' le'e. Na' beñə' zan yesə'əxoayague'.

7 Pero na' le'e bito žeble catə' yenele dižə' de que chac gwdilə, o de que guaquə gwdilə, ćchedə' can' cheyalə' gaquə. Na' la'añə'əczə šə bachac ca' bitonə' əžin ža par šo'o fin ćhe yežlyon'.

8 Ze'e əžin žan' yesyə'ədilə yež contr yež, na' ńasyon contr ńasyon. Na' łeczə zan yež de'e zjəchi' doxenlə yežlyon' xo'ochgua, na' gaquə bgün na' gaquə bichlə de'en yesə'əzaqua'əzi'e. Na' te gaquə de'e quinga ńe'e za'aquachczə de'en yesə'əžaglao beñə' ža' yežlyon'.

9 Na' ca naquə le'e ža, cheyalə' əñezele de que beñə' contr ćhelen' so'one' le'e lao na' beñə' gwnabia' ca', na' yesə'əyine' le'e lo'o yo'odao' ćhega'aque' ca'. Yesə'əche'exaxjə' le'e do lao goberñador ca' na' do lao rei par əsa'ogüe' xya contr le'e de'en chonlilažə'ele nada'. Can' gaquə güe'ele xtiža'anə' lao beñə' gwnabia' ca'.

10 Na' łeczə ze'e əžin žan' šo'o fin ćhe yežlyon', žja'ac beñə' doxen lao yežlyon' yesə'əyixjui'e dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in ćhia' len beñə' ca' ža' yoguə' ńasyon.

11 Na' catə' no yesə'əche'exaxj le'e lao beñə' gwnabia' ca' bito cue' yichjile nac yoži'ilie xtižə'əga'aque'ena'. Lao or na' Spirit ćhe Diozən' əgwzejni'in le'e bin' ye'ega'aclene'. De'e na'anə' le'e ye'ega'aclene' con can' əgwzejni'i Spiritan' le'e, ćchedə' caguə le'enə' güe'ele xtiža'anə' sino que Spirit na'anə' güe'en len.

12-13 Yogoə' beñə' cui zjənombia' Diozən' yesə'əgue'ine' le'e ćchedə' chonlilažə'ele nada'. Na' xte no bišə'ele na' no xale so'one' le'e lao na' beñə'

par nich so'ote' le'e na' leczə xte no xi'inle so'one' le'e lao na' benə' ca' so'ot le'e. Pero šə sotezə sole gonlilažə'ele nada' xte catə'əchən' əžin ža' gatle, nachən' žjəyezole len Diozən'.

¹⁴ Bablabczle can'bzoj de'e profet Danielən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' de'en bzoje' nan de que beŋə' mal ca' so'one' de'en naquə de'e zban juisy de'en chgue'i Diozən' lo'o yo'odao' əblao ćhe chio'o beŋə' Izrael na' yo'oda'ona' bitoch gonən žin. Na' catə' le'ile gaquə de'e quinga, cana' le'e nitə'ele Jodean' cheyalə' əgwxonjle na' žja'acle do ya'ada'ote. (Le'e chlable de'e nga le'e Šejni'in.)

¹⁵ Na' šə zo to beŋə' chone' dezcanz lao sotea che liže'enə' catə' gaquə de'e ca' bagwnia' gaquə, bito galə' yotobe' šinlaze' ca' ža' liže'enə', con cuejyichje'en.

¹⁶ Leczə ca' beŋə' zda do yoba bito galə' yebi'e par žjəyexi'e xadon ćhe'enə' liže'enə'.

¹⁷ Na' ca tyempən', lechguale zdebə gaquən len no'ol ca' zjənoa' bdao', na' no'ol ca' chesə'əgwažə' bidao'.

¹⁸ Le'e gon orasyon par nich cui cheyalə' əgwxonjle tyemp catə' chi' de'e zag.

¹⁹ Catə' gaquə de'e ca' lechguale ćhi' saquə' beŋə' Izrael ca' ža'anə'. Na' dezdz catə'ən gwxe yežlyon' xte ža' neža bito ənacho bagwdi' bagwxaquə' beŋə' can' ćhi' saquə' beŋə' Izrael ca', na' bito əžinlaže'e gaquə ca' len beŋachən' de'e yoblə.

²⁰ Žalə' nžia Diozən' bia' yesə'əžaglaogüe' sša ni yeto beŋə' cuich zjəmban catə'ən yejož yesə'əžaglaogüe'enə' žalə' ca'. Pero por ni ćhe de'en chaque Diozən' ćhe beŋə' ca' chso'onlilažə' le', beŋə' ca' bagwleje' par zjənaque' xi'inə', de'e na'anə' cui

gü'e latjə yesə'əžaglaogüe' sša.

21 Na' ža, šə no əye'e le'e: "Bgüiašc nga zo Cristən' ben' əbselə' Diozən' par gaquəlene' chio'o", o šə ye'e le'e: "Na'alə zoe'", bito šejle'ele ćhe'.

22 Zan beŋə' goxоayag ša' lao yežlyo nga əse'e le'e de que zjənaque' Cristən' o de que chso'e xtižə' Diozən'. Na' so'one' milagr na' so'one' de'e naquə yelə' goban, par nich yesə'əxoayague' beŋə' ca' bagwlej Diozən' par əsa'aque' xi'inə' pero bito gaquə yesə'əxoayague' lega'aque'.

23 Bañezele can' gaquə, la' bagwdixjue'ida' le'e ćhe de'e ca' ze'e gaqua. De'e na'anə' le'e so probnid par nich cui xoayagle.

Can' gaquə catə'yida Jesocristən' de'e yobla

24 Pero na' lao ža ca' cate yeyož ćhi' saquə' beňachən', bgüižən' bitoch əgwse'eni'in na' leczə ca' bio'onə'.

25 Na' beljw ca' zjəžia le'e yoban' yesə'əxopən, chedə' Diozən' əgwsi'iñse' yoguə' de'e ca'.

26 Na' cana'ach beŋə' ca' ža' yežlyon' yesə'əle'ine' nada' yida' de'e yobla to lo'o bejw, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beňach. Yida' nsa'a yelə' guac xen ćhia'anə' na' yelə' chey che'eni' ćhia'anə'.

27 Na' əselə'a angl ćhia' ca' doxenlə yežlyon' par yosyo'otobe' beŋə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' xi'inə' gata'ətezə zjənasəlase'.

28 Nezele can' chac do nga len yag yixgüion'. Catə' bachezolao chebia xlague'e, chache'ile de quebach zon yela' yejon'.

29 Na' leczə can' catə'ən le'ile gaquə de'e mal ca' bagwnia' gaquə, cana'ach əñezele de que bazon əžin ža šo'o fin ćhe yežlyon'.

30 De'e li əchnia' le'e, bitoŋə' gat le'e nitə'ele tyemp nga na'a catə' solao gaquə yoguə' əlol de'e ca'.

31 Ca naquə de'e ca' chle'icho le'e yoban' na' yežlyon' yesə'ade čhei, pero ca naquə xtiža'anə' caguə de'e te cui gaquə can' nannə'.

32 Pero na' ca naquə bi ža bi orən' šo'o fin che yežlyon' notono no neze, ni que zjəneze angl ca' nitə' yoban', na' ni que nezda' nada' naca' Xi'in̄ Diozən'. Tozə Xa' Dioz nan' neze.

33 De'e na'anə' le'e so probnid, le'e gac ca beŋə' nchoj bišgal čhei na' le'e gon orasyonnə' chedə' bito nezele batən' yida' de'e yoblə.

34 Na' de'en cuezle batən' yida' de'e yoblə gwxaquə' aleben can' chac che to beŋə' chej zitə'. Antslə ze'e se'e liže'enə', che'e xmose' ca' bi de'en so'on to toe' na' leczə ca' che'e ben' chapə puertən' gape'en do tyempte par nich ca' chapəcze'en catə'an yežine'.

35 Ca'aczən' naquən len le'e, le'e so probnid chedə' bito nezele batən' yida' de'e yoblə, nadan' gwxaquə' alebeda' ca xan yo'onə'. Bito nezele šə yida' do bagol̄ o šə do chel o do šbal xen o šə do che'eni'.

36 Le'e so ca beŋə' nchoj bišgal čhei, nich sole probnid na' cui senyala' le'e catə'an yida' de'e yoblə.

37 Na' de'e ca' bagwnia' le'e taple leczə əchnia'an par yoguə' beŋə' chso' onlilažə' nada'. Leso probnid par catə'an yida' de'e yoblə.

14

Boso'oxi'e can' so'one'yesə'əzene'Jeso'osən'

1 Na' goquən' ɳe'e chac falt yeçhopə ža par galə' lñi pascw çhe neto' beŋə' Izrael Jerosalennə' catə'ən chaoto' yetxtil de'en cui bi xne'i nchixə. Na' beŋə' ca' chəsə'ənabia' bxoz ca' na' len beŋə' ca' choso'osed choso'olo'i ɬei ðe'en bzoj de'e Moisezən' besyə'ayilje' naclə so'one' par yesə'əzene' Jeso'osən' bgašə'əzə na' so'ote'ene'.

2 Na' gosə'əne': —Bito gotchone' lao lñinə' par nich cui yesə'ədopə beŋə' ca' banitə' lao' syodan' na' yesə'ədiləlene' chio'o.

To no'olə bcuase' set zix yichj Jeso'osən'

3 Na' goquən' zo Jeso'osən' Betanian' liž to beŋə' le Simon be'enə' güe'i yižgüe' de'en nzi' lepr. Na' lao chi' Jeso'osən' cho'a mesən' chaogüe', bžin to no'olə noxə'e to lmet de'yej fin de'e yožə to clas set de'e nzi' nardo. Na' setən' ɬechguale zix chlə'an na' ɬechguale le'eyə' zaquə'ən. Na' no'olən' gwle'e lmetən' gan' yožə setən' na' bcuasse'en yichj Jeso'osən'.

4 Nach balə beŋə' ca' nitə' len Jeso'osən' liž Simonnə' besə'əže'e na' gwse' ljuežjga'aque': — ¿Bixchen' con benditjeine' setən' noxə'ənə'?

5 Güenchlə žalə' bete'en la' mazlə tmil gueyə' gueyoa le'ine' chei žalə' ca', na' mech de'en le'ine' chei əgwnežjue'en beŋə' yašə' par gaquəlene' lega'aque'.

Na' gosə'ədile' no'olən'.

6 Nach Jeso'osən' gože': —Ljoye'enə'. ¿Bixchen' chdillene'? Güenchguan' babene' len nada'.

7 Ca naquə beŋə' yašə' ca' syempr nitə'əcze' len le'e, na' guaquə gaquəlenga'aclene' bata'ətezə chene'ele. Pero ca naca' nada' yešložgan' soa' len le'e.

8 De'en bcuasə' no'olən' setən' yichja'anə' na' bežonən lao cuerp chia'anə' bene' de'en non gone' len nada' žan' yoso'ocuaše'e nada', can' chonle chyeble set zixən' cuerp che beŋə' guatən'.

9 De'e li achnia' le'e gata'etezə chixjue'ile dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in chia'anə' leczə chixjue'ile can' ben no'olə nga len nāda'. Na' šanch beŋə' əso'e dižə' ca güenŋə' bene'.

Jod Iscariotən' bene' Jeso'osən' lao na' beŋə' contra

10 Gwde de'e ca' Jod Iscariotən' ben' goquə txen len disipl ca' šižin, gwyje' lao beŋə' ca' chəsə'ənabia' bxoz che neto' beŋə' Izrael par gože' lega'aque' de que əgwdie' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə'.

11 Na' beŋə' ca' catə' gwse'enene' xtižə' Jodən' lechguale besyə'əbeine'. Na' gwso'one' lyebe yosə'ənežjue'ene' mech. Nach Jodən' gwzolao gwche'enaogüe' batə'əquən' so latjə gone' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə'.

Lao gwsa'ogüe' xše' Jeso'osən' blo'ine' lega'aque' can'so'one' par žjesyə'əzalaže'e bi zejen ca de'en gate'

12 Na' ža nech che lni pascon' catə'ən chsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i nchixə na' leczə chso'ote' xilə' dao' par chjəsyə'əzalaže'e can' bebej Diozən' de'e xaxta'oga'aque'enə' Egipton'. Na' ža na'anə' gwse' disipl che Jeso'osən' le': —¿Gan' che'endo' žje'eni'ato' de'en gaocho xše' lni pascon'?

13 Nach gwleje' çhopə disipl che' ca' na' bsele'e lega'aque' lao' syodan' gože': —Le'e žja'ac lao' syodan' na' na' yežagle to beŋə' byo beŋə' noa' che'e nisən' ya'ayene'. Na' le'e žjənaotelene'.

14 Na' šo'ole len be'enə' na' ye'ele xan yo'onə': "Maestrən' ne' gonšgo' to cuart gan' güe'eni'ato' de'en gaolento'one' xše' lñi pascon', neto' disipl che'."

15 Nach əgwlo'ine' le'e to cuart xen de'e zo žcua la'alə, na' lo'o cuartən' zo to mes, na' nita' ga cue'ele na' bichlə de'e chyažjele. Lo'o cuart na'anə' əgwsı'ini'ale de'en gaocho lao lñi pascon'.

16 Nach gwsa'ac disipl che' ca' na' catə besə'əžine' syodan' yoguə'əlol can' gože' lega'aque'enə' goquə. Nach boso'osi'ini'e de'en gwsa'ogüe' xše' lñi pascon'.

17 Na' catə'beyož gwxen, Jeso'osən' len disipl che' ca' šižin̄ besə'əžine' yo'onə' gan' baboso'osi'ini'e de'en əsa'ogüe'enə'.

18 Na' lao zjəchi'e cho'a mesən' chsa'ogüe', Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, entr to le'e chaolenle nada' txen gonle nada' lao na' beŋə' contr ca'.

19 Nach de'e juisy de'e gwsa'aquene' catə beyož gwne' ca', nach tgüejə tgüeje' gwse'e le': —Xana' ɡənada'an gona' le' lao na' beŋə' contr ca'?

20 Jeso'osən' gože' lega'aque': —Entr le'e šižinle tole chne' na'alen' lo'o platən' txen len nadan', gonle nada' lao na' beŋə' ca'.

21 Banaquəczən so'ot beŋə' nada' can' nyoj Xtižə' Diozən' nan gaquə Ɂchia' nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beŋəch. Pero probchguazə be'enə' gon nada' lao na' beŋə' contr ca'. Nca'alə xñeze žalə' cuiclə golje'enə'.

22 Na' lao chsa'ogüe'enə' gwxi' Jeso'osən' yetxtilən', na' be'e yelə' choxcwlen che Diozən'. Gwde

na' bzoxje'en, nach be'en disipl Ɂhe' ca', gože' lega'aque': —Le'e gaon. Lenŋə' cuerp Ɂchia'anə'.

²³ Nach leczə bex̄e'e basən' gan' yožə nis obasən', na' lao nox̄e'en be'e yelə' choxcwlen Ɂhe Diozən' nach bosnežjue'en lega'aque' na' yogue'e gwse'eje'en.

²⁴ Nach gože' lega'aque': —Lenŋə' x̄chena'anə'. Na' x̄chena' na'anə' laljə por ni Ɂhe xtolə' beŋačhən'. Na' de'en laljənnə' solao gaquə de'e cobə de'en ben Diozən' lyube gone' par gaquəlene' beŋačhən'.

²⁵ De'e li chnia' le'e ɳa'a zelao che'eja' nis oban'. Pero de yeto de'e yebeichecho mazəchlə can' chebeicho che'ejcho nis oban', lenŋə' de'en socho mbalaz zejlicane catə'en socho txen gan' ɳabi'a len Diozən'.

Jeso'osən' gwne' de que Bedən' cui Ɂhebe' šə nombi'ene'

²⁶ Na' beyož gwse'ej gwsa'ogüe' gwso'ole' to imno, nach besə'echoje' ja'aque' ya'a de'en nzi' Olibbos.

²⁷ Na' lao zjəngüe'e nezən' Jeso'osən' gože' disipl Ɂhe' ca': —Nežə' yoguə'le cuejyichjle nada' por ni Ɂhe de'en gaquə Ɂchia'. Gaquə can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Gota' beŋə' goye xilə'ənə' na' xilə' Ɂhe' ca' əsa'asəlasəb."

²⁸ Pero na' catə' yeyas yebana' ladjo beŋə' guat ca', yobəchda' yeya'a Galilean' cle ca le'e.

²⁹ Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —Nada' cuat cuejyichjla' le' la'aŋə'əczə šə yoguə' beŋə' yeziquə'əchlə yesə'əbejyichjle' le'.

³⁰ Jeso'osən' gože'ene': —De'e li achnia' le' ɳežə' antslə ze'e cuež lecon' Ɂhop las, gaquə šoŋ las cui chchebo' de que nombi'o nada'.

31 Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —La'anə'əczə šə chonclən byen guatlencza' le' bito ənia' de que bito nombi'a le'.

Na' leczə ca' əgwse' yoguə' disipl ɬe' ca' ɬe'.

Jeso'osən' bene' orasyon lo'o güert de'en nzi' Getsemani

32 Na' catə' Jeso'osən' len disipl ɬe' ca' besə'əžine' latjən' gan' nzi' Getsemani, gože' ɬega'aque': —Ngazə lecue' žlac ša'a de'e na' žjena' orasyon.

33 Na' gwčhe'e Bedən' len Jacobən' na' Juanñə', gwsə'aque' gan' nitə' disipl ca' yelə'. Na' Jeso'osən' gwzolao gwzochgüe' trist, na' de'e juisy de'e goquene' lo'o yichjla'ažda'ogüe'enə'.

34 Na' gože' ɬega'aque': —Tristchgua zo yichjla'aždaogua'anə' xte bachonən yelə' got. Lecuezə nga na' sole əna'azle len nada'.

35 Nach gwdie' gwyeje' yelatə' delant na' jete'e goscho'alə lao yon'. Nach bene' orasyonnə' gwñabene' Diozən' šə guac te ca'azə de'en ɬi' saque'e.

36 Na' gože' Xe'enə': —Xa' Dioz, le' chac chono' yoguə'əlol. Benšga ca te ca'azə de'en ɬi' saca'anə', pero bito che'enda' gaquə de'e ənia' nada', sino gaquə con can' ənao'le'.

37 Nach beyeje' gan' nitə' disipl ca' šonə, na' jayedi'e ɬega'aque' chəsə'ətase'. Na' gože' Bedən': —Simon ɬəchtaso'? ɬEni to or bito bchejdo' əna'azo' len nada'?

38 Le'e əna', na' le'e gon orasyon nich cui co'o gwxiye'en le'e nez mal. Nezda' chene'ele əna'azle len nada', pero cui chzoile.

39 Na' gozse'e gan' nite'enə' de'e yoblə, jəzene' orasyonnə', na' gwnacze' can' bagwne'.

40 Na' catə' bezžine' gan' nite'enə' de'e yoblə, j̄ayezdi'icze' disipl ca' šonə chesə'atase', tant cuich chesə'əzoine' bišgalən'. Na' xte bito zjənezene' bi ase'e le'.

41 Na' gwze'e de'e yoblə gan' nite'enə' jene' orasyonnə' de'e gwyon lase, na' catə' bezžine' gan' nitə' disipl ca' šonə, na' gože' lega'aque': —¿Eñe'e chtasle? ¿Eñe'e chonle dezcanz? Bach goc na'a. Diozan' bsele'e nada' golja' beñach na' na'a bach bžin or gaca' lao na' beñə' mal ca' par so'ote' nada'.

42 Le'e secha, le'e šo'o. Baza' ben' gon nada' lažə' na' beñə' contr ca'.

Gosə'əzene' Jeso'osən'

43 Ne'e cho'ete Jeso'osən' dižə'en ca' catə' bžin Jodən' ben' naque' cuent len disipl ca' šižin. Na' žague' zan beñə' boso'oselə' beñə' ca' chesə'ənabia' bxoz che neto' beñə' Izrael na' beñə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən', na' beñə' golə blao che nasyon cheto'onə'. Beñə' ca' zjənžag Jodən' zjənale'e spad na' zjənlene' no yag.

44 Jodən' babzejni'ine' lega'aque' can' gone' par əgwdie' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə', gože' lega'aque': —Be'enə' gaogua' bxidən', le'enə' senle na' gwčhejlene' par ačhe'elene'.

45 Nach catə' bžine' gan' zo Jeso'osən' le'e bgüiguə'ete' cuite'enə' na' gože'ene': —Maestr.

Na' gwdaogüe'ene' bxidən', pero caguə do lažə'enə' bene' ca'.

46 Nach beñə' ca' əzja'ac len Jodən' gwso'oxe'e Jeso'osən' na' gosə'əčhe'exaxje' le'.

47 Na' to beñə' zechā galə'əzə gwlečhj spad che'enə' gwdine'en šla'a nag xmos bxozən' ben' naquəch əblao, gwčhogtechgüe'en.

48 Nach Jeso'osən' gož'e' beñə' ca': —Za'acle len spad na'len yag zedəxenle nada'ca to beñə' bguan.

49 Yuguə' ža gwchi'a len le'e bsed blo'ida' beñə' lo'o yo'odao' əblaonə' na' bito gwxenle nada'. Pero chac de'e quinga par nich' chac complir can' na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən' gaquə ćhia'.

50 Na'lao or na'bosyo'oxonj yoguə' disipl ćhe' ca' gosə'abejyichje'ene'.

Benə' güegon' ben' bexonj

51 Na'to beñə' güegon' jənaogüe' Jeso'osən', na'nyaze'to lachə'de'e naquəca to sabana.

52 Na'ca gwso'oxe'ene' gwso'oxe'e slezə xe'enə' na'le'e bchojte' lo'inə' na'bexonje'ga'alyide'.

Gosə'ache'e Jeso'osən'lao benə' golə beñə' blao ca' chəsə'ənabia' nasyon Izraelən'

53 Na'benə'ca'gosə'əzen Jeso'osən'gosə'ache'ene' lao Caifasan'ben'naquəch b̄xoz əblao ćhe neto'beñə'Izrael. Nach besə'ədobə yoguə' beñə'ca'choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən'na'lenyeziqə'əchləbenə'goləblao ca'chəsə'ənabia'nasyon ćheto'onə'.

54 Nach Bedən'jənaogüe'Jeso'osən'zitə'zitə'xte bžinte'ližb̄xoz əblaonə'na'gwyo'e chyo'onə'. Na'benə'ca'zjənaquəxa'agyo'oda'onə'zjəchi'e cho'a yi'inə'parchəsyə'əže'ine'. Nach Bedən'jəchi'elen lega'aque'cho'a yi'inə'.

55 Na'yuguə' b̄xoz əblao ca'na'yeziqə'əchləbenə'goləblao ca'chesə'ənabia'nasyon Izrael ćheto'onə'gosə'əyilje'benə'əso'e dižə'contr Jeso'osən'par nich'yesə'əchoglaogüe'en ćhe'de que gate', pero notono besə'əzelene'.

56 Benə' zan gwso'e dižə' güenlažə' contr Jeso'osən' pero xtižə'əga'aque'enə' bito besyə'ədilən.

57 Nach balə benə' gosə'əzeche' na' gwso'e dižə' güenlažə' contr le' gosə'əne':

58 —Beneto' catə' gwne': “Yochinja' yo'odao' əblao nga gwso'on benə', na' lao šonə žazə gona' yeto yo'odao' əblao de'en cui gon benəchən.”

59 Pero bia'aczə bito bedile de'en gosə'əne'ena'.

60 Nach gwzoža' ben' naquəch bxoz əblao gwzeche' gwcholga'aque'enə' gože' Jeso'osən': — ¿Ebito bi nao' ca naquə de'e nga chosə'əcuiš benə' quinga le'?

61 Na' Jeso'osən' bitobi gwne'. Nach gož ben' naquəch bxoz əblao le': —¿Ele len' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' nasyon chechon'? ¿Elen' Xi'inj Dioz ben' cho'ela'icho?

62 Jeso'osən' gože'ene': —Le ben' nao' na' nada'. Diozən' bsele'e nada' golja' benəch na' əchnia' le'e gwžin že le'ile nada' chi'a cuit Xa' Diozən' ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen na' nabi'a txen len le'. Na' le'ile nada' yetja' yoban' to lo'o bejw.

63 Catə' bene ben' naquəch bxoz əblao xtižə' Jeso'osən' gwšo' gwčheza' xe'enə' goquene' de'e mal juisy can' gwna Jeso'osən', na' gwne': — ¿Nochxa testigon' chyažjecho?

64 Babenecho chžia chnite'e Diozən' de'en ne' naque' Xi'inj Dioz len naque' con to benəchzə. ¿Bi nale? ¿Nac gonchone'?

Nach yoguə' benə' ca' ža'anə' gosə'əčhoglaogüe'en che' de que cheyalə' gate'.

65 Nach bałə' boso'oža' xene'enə' cho'alaao Jeso'osən', na' boso'ocuaše'e cho'alaogüe'enə' len to

lachə' na' gosə'əbažə'ene', gwse'ene': —Gwñeya'ašc
¿non' chbažə' le'?

Nach xa'ag yo'odao' ca' leczə gosə'əgape'e
xague'enə'.

Bedən' bito gwchebe' šə nombi'e Jeso'osən'

66 Na' lao chac de'e quinga Bedən' chi'e chyo'o
che ben' naquəch bxoz əblaoch na' na' chi'e catə'
bžin to no'ol criad che ben' naquəch bxoz əblaon'.

67 Na' catə' ble'ine' chi' Bedən' cho'a yi'inə' par
chež'e'ine', no'olən' bgüiayañe'ene' na' gož'e'ene': —
Leczə leno' le' naco' txen Jeso'os beñə' Nasaretən'.

68 Pero Bedən' bito gwchebe' šə naque' txen len
Jeso'osən'. Gož'e' no'olən': —Bito nombi'ane' na' nic
nezda' bi dižə'ən cho'o.

Na' gwyeye' jəzeche' cho'a puert saguanñə'. Nach
le'e gwchežte to lecw.

69 Nach bezle'i no'olən' le' de'e yoblə na' gož'e'
beñə' ca' ža'anə': —Benga naque' txen len beñə' ca'.

70 Na' de'e yoblə bito gwchebe' šə nombi'e
Jeso'osən'. Na' chacza šlož beñə' ca' ža'anə'
gosə'əze'e Bedən': —De'e liczə le' naco' txen len
beñə' ca' chedə' ca nga chñio' ngazə nacbia' de que
naco' beñə' Galilea.

71 Nach Bedən' bzoe' Diozən' testigw gwne': —
Diozən' gone' nada' castigw šə chonlaža'an əñia'
bito nombi'a ben' nale ca'. Chzoa' joramēt lao
Diozən', bito nombi'ane'.

72 Na' le'e gwchežte lecon' de'e yoblə. Nach
jsa'alažə' Bedən' can' gož Jeso'osən' le' de que ze'e
gaquə chop las cuež lecon' catə' gaquə šon las cui
chchebe' de que nombie'ene'. Na' catə' bene' xbab
che de'enə' gwchežyaše'e tant de'e goquene'.

15*Gosə'əçhe'e Jeso'osən' lao Pilatən'*

¹ Na' catə' gwyē'eni'ina' bxoz əblao ca' na' yeziqə'əchlə benə' golə blao ca', na' len benə' ca' choso'osed choso'olo'i lein', na' len yeziqə'əchlə benə' ca' chesə'ənabia' ənasyon Izraelən' besyə'ədobe' par nich boso'oxi'e naclən' so'one' len Jeso'osən' na' boso'oçheje'ene' na' gosə'əche'ene' jse'ene'ene' lao na' Pilatən'.

² Pilatən' gože' Jeso'osən': —¿Elen' naco' rei çhe benə' Izrael ca'?

Nach Jeso'osən' gože'ene': —Le be'en nao' nan' naca'.

³ Na' de'e zan de'e gosə'əna benə' gwnabia' çhe bxoz ca' par boso'ocuiše' Jeso'osən'.

⁴ Nach Pilatən' goze'e Jeso'osən': —¿Ebito choži'o xtižə'əga'aque'ena'? ¿Ecabi chendo' categ de'e zan xya nga chsa'ogüe' contr le'?

⁵ Pero Jeso'osən' ni to xtižə'əga'aque'ena' bito boži'e, xte bebanchgüeicze Pilatən'.

Gosə'əchoglaogüe'en so'ote' Jeso'osən'

⁶ Na' de to costombr çhega'aque' de que ža lni pascon' əgwsan Pilatən' to pres, con benə' yesə'əñab benə' Izrael ca'.

⁷ Na' ližya na' de to pres benə' le' Barrabas txen len benə' ca' boso'oxe gwidlə lao syodan' na' zjənaque' benə' güet benə'.

⁸ Na' benə' zan ca' bazjənžag gosə'əbigue'e lao Pilatən' na' gosə'əñabene' le' əgwsane' to pres can' naquə costombr çhega'aque'ena'.

⁹ Nach Pilatən' gože' lega'aque': —¿Echene'ele əgwsana' ben' naquə rei çhe le'e benə' Izrael?

10 Gwne' ca' chedə' nezene' beñə' ca' chesə'ənabia' bxoz ca' zjəžiague'ine' Jeso'osən', de'e na'anə' boso'odie' le' lao ne'enə'.

11 Na' beñə' ca' chəsə'ənabia' bxoz ca' gosə'əgo'oye'le'e beñə' zan ca' ža'anə' par yesə'əñabe' ēgwsane' Barrabasən' lgua'a Jeso'osən'.

12 Nach Pilatən' gože' lega'aque': —¿Bixa gona' len Jeso'osən' ben' nale naque' rei che le'e beñə' Izrael?

13 Nach gwso'osye'e gwse'e Pilatən': —Bde'e le'e yag corozən'.

14 Pilatən' gože' lega'aque': —¿Bixa de'e mal babene'enə'?

Pero beñə' ca' gwso'osye'e yelata' zižjoch gosə'əne': —Bde'e le'e yag corozən'.

15 Na' Pilatən' gone'ene' soe' güen len beñə' zan ça'. De'e na'anə' bsane' Barrabasən'. Na' beyož gosə'əyin soldad ca' Jeso'osən', Pilatən' bene'ene' lao na'aga'aque' par yoso'ode'ene' le'e yag corozən'.

16 Nach gosə'əche' soldad ca' Jeso'osən' chyo'o che yo'o gan' chi' Pilatən' na' bosyo'otobe' yoguə' soldad ca' yela'.

17 Nach gosə'əyiñe' xa Jeso'osən' na' boso'oguacue'ene' to lachə' morad na' gwso'one' to coron de yešə' na' boso'ožine'en yichje'enə'.

18 Na' gwso'onene' borl gosə'əne': —Biba rei che beñə' Izrael.

19 Nach soldad ca' gosə'əyine' yichje'enə' to ya, na' boso'oža' xene'en le' na' boso'ozo xibga'aque'ene' laogüe'enə' chso'one' ca cho'elao' le'.

20 Na' catə' beyož gwso'one'ene' borlən' besyə'əyiñe' lachə' moradən' boso'oguacue'ene' na'

bosyo'oguacue'ene' xacze'. Nach gosə'əçhe'ene'
par yoso'ode'ene' le'e yag corozən'.

Boso'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən'

21 To benə' Sirene le' Simon xa Ljandr na' Rofo
ze'e zeze'e yoba catə' bezague' benə' ca' zjənçhe'e
Jeso'osən' par yoso'ode'ene' le'e yag corozən'. Na'
la fuers boso'ode'e yag coroz che Jeso'osən' cožə'
Simonňə'.

22 Na' gosə'əçhe'e Jeso'osən' to latjə de'en nzi'
Golgota, zejen dižə' latjə che yichj benə' guat.

23 Na' boso'onežjue'ene' bino corrient de'en
nchixən len to rmech zla' de'en nzi' mirra. Pero
Jeso'osən' bito güe'eje'en.

24 Nach boso'ode'ene' le'e yag corozən'. Na'
soldad ca' gwso'one' xala'ane'enə' rif entr lega'aque'
par gosə'əñezene' bi partən' yechelə to toga'aque'.

25 Na' do cheda ga lsil boso'ode'e Jeso'osən' le'e
yag corozən'.

26 Na' yichj yag coroz che'enə' boso'ozoje' de'en
bcuiš le', nan: "Bengan' Rei che benə' Izrael ca'."

27 Na' łeczə cana' boso'ode'e čhopə benə' bguan
le'e yečhopə yag coroz, toe' gwda cuit Jeso'osən'
lichə na' yetoe' cuite'en yeglə.

28 Na' de'en goc ca' goc complir can' nyoj
Xtižə' Diozən' gan' nan: "So'onene' le' caczən'
chso'onene' benə' güen de'e mal."

29-30 Na' benə' ca' chse'ej chəsə'əde' gan' da'
Jeso'osən' chəsə'əłolə' yichjga'aque'enə' gwso'onene'
borl gwse'ene': —Len' gwnao' guaqua yočhinjo'
yo'odao' əblaona' na' šonə žazə yeyono'on, bosla
cuino' na' beyetj le'e yag corozən'.

31 Na' leczə ca' beñə' gwnabia' che b\xoz ca' na' beñə' ca' choso'osed choso'olo'i \lei de'en bzoj de'e Moisezən' gwso'one'ene' borl gosə'əne': — Yeziquə'əchlə beñə' bosle' na' cabi chac yosla cuine'.

32 Šə len' naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' \nasyon \chechon', na' nacte' rei che chio'o beñə' Izrael, yoletj cuine' le'e yag corozən' na'a par nich le'icho na' šejle'echo che'.

Na' beñə' ca' zjəda' le'e yag corozən' cuite'enə' chopə la'a, leczə gwso'onene' borl.

Can' goquə cata'ən got Jeso'osən'

33 Na' do gobiž goc ž\chol̄ doxen yežlyon' bžinte cheda šoñə.

34 Na' do cheda šoñə catə' gwne Jeso'osən' zižjo gwne': —Eli, \lama sabactani? —zeje dižə': “Diozchia', \bixchen' bagwlejyichjo' nada'?”

35 Na' beñə' nita' galə'əzə gwse'enene' can' gwne'enə' nach gosə'əne': —Le'e gwzenagšc, chaxe' Liazən' ben' be'xtižə' Diozən' cana'.

36 Nach bchoj to beñə' gwsa'adoe' jəxi'e to spong na' bosgaže'en bino corrient de'en cui bi nčhižə, na' bzo'en to lao ya dao' na' bosšine'en cho'a Jeso'osən' par nich gü'eje'en na' be'enə' gwne': — Cuezcho yešč šə yidə Liazən' na' yoletje'ene'.

37 Jeso'osən' bisye'e zižjo nach gote'.

38 Na' ca naqua lachə'ən de'en ze lo'o yo'odao' \blao che neto' beñə' Izrael le'e gwchezə'ate gwcholən' gwza'azə yičhjei bechojte che'elə.

39 Na' lao orən' got Jeso'osən', capitán che sołdad ca' ben' zecha lao Jeso'osən' benene' can' bisya'a

Jeso'osən' na' ble'ine' can' gote' na' gwne': —De'e liczə benga naque' Xi'in̄ Dioz.

40 Na' leczə nitə' zan no'olə latjən' beñə' gosə'əzecha zitə'ələ par besə'əle'ine' can' goquən'. Na' entr lega'aque' zjəlen no'ol quinga: Maria beñə' Magdala, na' Maria xna' Jwsen' na' Jacob bi'in naquəch bi'i xcuidə', na' leczə len Salme.

41 No'ol ca' gosə'əzolao chso'onlilažə' Jeso'osən' catə'ən gwzoe' Galilean' na' gwsa'aclene' le' len bi de'en byažjene', lega'aque' na' yezan no'olə ca' besyə'ənaogüe' Jeso'osən' catə'ən beze'e Galilean' par bežine' Jerosalen̄ə'.

Boso'ocuaše'e Jeso'osən'

42 Na' ne'e da' Jeso'osən' le'e yag corozən' catə' gwzolao chexjw že'enə', na' ža na'anə' catə'ən choso'osi'ini'e che ln̄i pascon', na' bachžin or so'omba'ane' ža dezcanzən'.

43 Na' gwzo to beñə' le Jwse na' naque' beñə' Arimatea, na' nacte' to beñə' blao entr beñə' ca' chesə'ənabia' ɻasyon Izrael cheto'onə'. Na' Jwsen' gwzoe' lez ežin ža selə' Diozən' beñə' ɻabia' ɻasyon cheto'onə'. Na' laogüe de'en bachexjw že'enə' benchechlaže' e gwyjeje' lao Pilatən' jəñabe' cuerp che Jeso'osən'.

44 Pilatən' bebanene' de'en byob got Jeso'osən', nach goxe' capitannə' gwñabene' le' šə le bagote'ənə'.

45 Catə' capitannə' gože'ene' de que bagote', nach Pilatən' be'e latjə žjayeletj Jwsen' cuerp che Jeso'osən' par yeyo'ene'.

46 Na' Jwsen' gwxi'e to lachə' fin nach gwyjeje' gan' da' Jeso'osən' na' beletje'ene' le'e yag corozən'

nach bolaž'e'ne'lachə'ənə', na' gwlo'ene'to lo'o bloj
ba de'e bagwche'ene' to le'e yej. Na' beyož bene'
de'e ca' bilo'le' to yej xen de'e bseyjuene' cho'a banə'.

⁴⁷ Na' Maria beñə' Magdalan' na' Maria xna'
Jwsen' yeto, besə'əle'ine' gan' boso'ocuaše'e cuerp
che Jeso'osən'.

16

Jeso'osən' bebane' ladjo beñə' guat ca'

¹ Na' catə' gwde ža dezcanzən' Maria beñə' Magdalan', na' Maria xna' Jacobən' na' len Salmen' jəsə'əxi'e set zix de'e yoso'oguazje' cuerp che Jeso'osən'.

² Na' zil dmigw tempran gwsa'aque' zja'aque'
cho'a ban' na' besə'əžine' cho'a ban' do chla'atg
bgüižən'.

³ Na' lao zja'aque'enə' gwse'e lјuežjga'aque': —¿No
gaquə yeca'a yejən' de'en da' cho'a ban' par nich
šo'och?

⁴ Na' ca ne'e zja'aque' zitə'ələ gan' zo bloj ban'
besə'əle'ine' de que yej xenŋə' de'en da' cho'a ban'
bach bega'an.

⁵ Catə' besə'əžine'enə' gwso'e lo'o blojən' na'
besə'əle'ine' to beñə' xcuidə' chi'e lo'inə' šla'a
lichalə na' nyaze' to lachə' ſyiš tonə, na' no'ol ca'
besə'əžebə' catə' besə'əle'ine'ene'.

⁶ Na' gože' lega'aque': —Bito žble. Nada' nezda' de
que cheyiljle Jeso'osən' ben' naquə beñə' Nasaret
ben' boso'ode'e le'e yag corozən'. Babebane' ladjo
beñə' guat ca'. Notoch no nla' nga. Legüia latjə ga
nga bosə'əxoe' cuerp che'ene'.

⁷ Le'e žjəya'ac le'e žjəyedixjue'i Bedən' len disipl
ca' yela' de que gwyobe Jeso'osən' yežine' Galilean'

ca le'e na' Galilea na' gwle'iczelene', can' gwnacze' le'e.

⁸ Nach besyə'echoje' lo'o ban' besa'acdoe' xte gosə'əxize' tant besə'əžebe'. Na' notono gwse'e bin' goquə Ɂchedə' besə'əžebe'.

Jeso'osən' blo'e laogüe' Maria benə' Magdalan'

⁹ Na' zil dmigw tempran catə'en beban Jeso'osən' ladjo benə' guat ca' zgua'atec blo'e laogüe' Maria benə' Magdalan' ben' bebeje' gažə de'e xio' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždaogüe'ena'.

¹⁰ Le' jəyedixjue'ine' yeziqua'əchlə beŋə' ca' de que beban Jeso'osən' ladjo benə' guat ca'. Catə' bžin Marian' chəssə'əbežyašə' benə' ca' na' chəsyə'əgüine'ene' Ɂchedə' gwso'ot beŋə' mal ca' Jeso'osən'.

¹¹ Na' catə' gwse'enene' de que babeban Jeso'osən' ladjo beŋə' guat ca' na' de que Marian' bable'ine' le', bito gwse'ejle'e.

Blo'e lao Jeso'osən' Ɂchopə disipl che' ca'

¹² Na' blo'e lao Jeso'osən' Ɂchopə disipl che' ca' lao zja'aque' yoba, pero nža'alə can' besə'əle'ine' le'.

¹³ Na' jəya'aque' jəsyə'ədixjue'ine' beŋə' ljuežjga'aque' ca' pero beŋə' ca' leczə bito gwse'ejle'e che lega'aque'.

Jeso'osən' bene' mendad əso'e xtiže'ensə' yoguə' nasyon

¹⁴ Na' gwdechlə blo'e lao Jeso'osən' disipl che' ca' šnej lao chsa'ogüe'. Na' gwdiłe' lega'aque' de'en zjənaque' beŋə' la'aždao' žod na' de'en cui gwse'ejle'e de que bebane' ladjo beŋə' guat ca' la'aŋə'əczə beŋə' ca' besə'əle'i le' gwse'e lega'aque' ca'.

15 Nach gož'e lega'aque': —Le'e žja'ac le'e žjəsed le'e žjəlo'i beŋə' ca' ža' yoguə'əlol nasyon dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in ɬchia'.

16 Na' beŋə' ca' so'onlilažə' nada' na' yesə'əchoe' nis bito žjəya'aque' lao yi' gabilən'. Na' beŋə' ca' cui so'onlilažə' nada' yesə'əbiayi'e lao yi' gabilən'.

17 Na' beŋə' ca' so'onlilažə' nada' gwnežjoga'aca'anə' yelə' guac par so'one' de'e quinga: Len yelə' guac ɬchia'anə' yesyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beŋə', na' əso'e gwde gwdelə dižə' de'en cui no chac.

18 Guaquə əso'oxe'e no bel bia benen na' bitobi gaquə ɬhega'aque'. Na' šə əse'eje' benen bitobi gonən len lega'aque'. Guaquə yesə'əxoa' na'aga'aque'enə' yichj beŋə' ca' chsa'acšene, na' yesyə'əyaque beŋə' ca'.

Jeso'osən' beyepe'yoban'

19 Na' catə' beyož be'e Xancho Jeso'osən' dižə'ən ca' len lega'aque', bezi' beca'a Diozən' le' yoban' gan' chi'e chnabi'e txen len Xacho Diozən'.

20 Na' displ ɬhe' ca' ja'aque' doxenlə jəsə'ədixjue'ine' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in ɬhe Jeso'osən', na' le' goclene' lega'aque' na' bene' par nich gwso'one' no milagr len yelə' guac ɬhe'enə' par blo'e de que xtižə'əga'aque'enə' naquən de'e li.

De'e na'azən' chzoja'.

**Testament Cobə de'en choe' dižə' che ancho
Jesocristən'
New Testament in Zapotec, Yatzachi (MX:zav:Zapotec,
Yatzachi)**

copyright © 1971 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Yatzachi

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zapoteco, Yatzachi [zav], Mexico

Copyright Information

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Zapotec, Yatzachi

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

xc

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

d439ce34-67af-5db7-b82c-f44ad9932db2